

آزمون ۴ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۳/۰۸/۱۸

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
مرحله دوم

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۳۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار	۱۵	۱	۱۵	۱۸ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۵	۱۶	۳۰	۱۱ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۲۵	۳۱	۵۵	۲۴ دقیقه
۴	علوم اجتماعی	۱۵	۵۶	۷۰	۱۲ دقیقه
۵	عربی، زبان قرآن	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۶	تاریخ	۱۰	۸۶	۹۵	۸ دقیقه
۷	جغرافیا	۱۰	۹۶	۱۰۵	۸ دقیقه
۸	منطق و فلسفه	۱۵	۱۰۶	۱۲۰	۱۲ دقیقه
۹	روان شناسی	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۲ دقیقه

وبسایت آزمون دوازدهم

۱- برای حل معادله درجه دوم $2x^2 + 6x - 5 = 0$ به روش مربع کامل، پس از آن که ضریب x^2 را به یک تبدیل

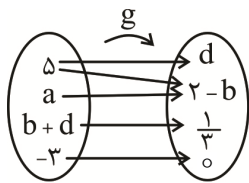
کردیم، عدد k را به طرفین معادله اضافه نموده‌ایم. جواب‌های معادله گویای $\frac{x+2}{x-1} + \frac{1}{x} = k$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{5}$ و ۴ (۲) $\frac{1}{5}$ و -۴ (۳) $-\frac{1}{5}$ و ۴ (۴) $-\frac{1}{5}$ و -۴

۲- کدام رابطه، یک تابع را بیان نمی‌کند؟

- (۱) به اندازه ضلع مربع، اندازه محیط آن را نسبت می‌دهد.
 (۲) به اندازه محیط دایره، اندازه قطر آن را نسبت می‌دهد.
 (۳) به اندازه محیط مستطیل، اندازه مساحت آن را نسبت می‌دهد.
 (۴) به اندازه مساحت دایره، اندازه شعاع آن را نسبت می‌دهد.

۳- اگر $f = \left\{ (a+b, c), (-1, a^2+1), (2, 2b+3), (-1, 5), (-d, \frac{a}{4}), (2^2, -9) \right\}$ یک تابع و نمایش پیکانی تابع g

مطابق شکل زیر باشد، حاصل $\frac{a-d}{c}$ کدام است؟

- (۱) ۱۱ (۲) ۱۰ (۳) ۹ (۴) ۸

۴- از میان ۵ کتاب علمی، ۳ کتاب ادبی و ۲ کتاب تاریخی متمایز، به چند طریق می‌توان ۴ کتاب را انتخاب نمود؛ به

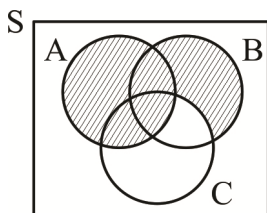
شرطی که حداقل یک کتاب تاریخی انتخاب شود و اگر ۲ کتاب علمی انتخاب شود ادبی انتخاب نشود؟

- (۱) ۹۵ (۲) ۹۰ (۳) ۸۵ (۴) ۸۰

۵- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) هریک از اعداد دو رقمی فرد که با ارقام ۵، ۱، ۲ و ۳ می‌توان ساخت، بر روی کارت‌هایی نوشته‌ایم و یک کارت به تصادف انتخاب می‌کنیم، فضای نمونه این آزمایش ۶ برآمد دارد.
 (۲) تاسی را پرتاب می‌کنیم، اگر عدد زوج ظاهر شد تاس دیگری را پرتاب می‌کنیم. در غیر این صورت سکه‌ای را پرتاب می‌کنیم. تعداد برآمدهای آن که سکه به پشت بیفتد، یا مجموع ارقام دوتاس حداقل ۱۰ باشد، برابر با ۷ است.
 (۳) وجود دانش‌آموزی که سن او بیشتر از ده سال باشد، در کنکور سراسری ۱۴۰۴؛ پدیده‌ای قطعی است.
 (۴) خانواده‌ای دارای سه فرزند است. فضای نمونه‌ای جنسیت فرزندان این خانواده دارای ۸ پیشامد است.

۶- کدام پیشامد، قسمت سایه‌زده شده در نمودار زیر را نمایش می‌دهد؟

- (۱) $(A \cup B) - C$
 (۲) $(A \cap B) \cup C'$
 (۳) $A \cup (B \cap C')$
 (۴) $(A \cup B) \cap (A \cup C)$

۷- برد تابع $f(x) = x^2 - x$ مجموعه $\{6, 12\}$ می‌باشد. اگر دامنه تابع f دارای چهار عضو متمایز باشد، مجموع

مقادیر منفی دامنه کدام است؟

- (۱) -۴ (۲) -۵ (۳) -۶ (۴) -۷

۸- اگر $x^2 - x - 3 = 0$ باشد در معادله $\frac{1}{x^2 - x} - \frac{1}{2} = \frac{a}{6}$ مقدار a کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $-\frac{1}{3}$ (۴) ۱

۹- در یک خانواده ۵ فرزندی پیشامد آنکه حداقل ۳ فرزند پسر باشد و تعداد دختران فرد نباشد چند عضو دارد؟

- (۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۱۰ (۴) ۱۱

۱۰- در یک فضای نمونه برای دو پیشامد متمم A و B کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) $A - B = A$ (۲) $A \cap B = \emptyset$ (۳) $S - B = A$ (۴) $(A \cup B)' = S$

۱۱- معادله درجه دوم $ax^2 + 4ax - 7 = 8x - 4a$ دارای ریشه مضاعف است. حاصل ضرب ریشه‌های معادله

$$= a(2x - 1)^2 \text{ کدام است؟}$$

- (۱) $-\frac{7}{36}$ (۲) $\frac{7}{36}$ (۳) $-\frac{5}{36}$ (۴) $\frac{5}{36}$

۱۲- در مورد معادله $\frac{x+2}{x+3} - \frac{2x+3}{3-x} = \frac{3x+1}{x^2-9}$ کدام گزینه درست است؟

- (۱) جواب ندارد. (۲) دو جواب مثبت و منفی دارد.
(۳) دو جواب مثبت دارد. (۴) دو جواب منفی دارد.

۱۳- با ارقام ۹ و ۷ و ۶ و ۳ و ۰ و بدون تکرار ارقام، عددهای ۴ رقمی ساخته‌ایم. در چند حالت عدد ساخته شده، زوج و بزرگ‌تر از ۴۰۰۰ است؟

- (۱) ۳۰ (۲) ۲۸ (۳) ۲۴ (۴) ۱۸

۱۴- اگر $P(n, 2) - 36 = C(n, 2)$ باشد آنگاه یک مجموعه n عضوی چند زیر مجموعه ۳ عضوی دارد؟

- (۱) ۳۵ (۲) ۵۶ (۳) ۸۴ (۴) ۱۲۰

۱۵- در تابع $f = \{(\delta, a - 2), (2, a - \delta b), (3, 3b), (1, a + 1)\}$ اگر $f(2) = 3f(1) = 6$ باشد، مجموع مقادیر بُرد تابع کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

اقتصاد

۱۶- فردی با ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان پس‌انداز خود، می‌تواند ۱۴۰ سهم خریداری کند که سود هر سهم ۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان است یا این پول را در بانک سرمایه‌گذاری کند و ماهانه سود ۴ درصد دریافت نماید و یا تعدادی سکه با سود ۳۴۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان سالیانه دریافت نماید؛ همچنین می‌تواند با سرمایه‌گذاری از طریق خرید اوراق مشارکت دو برابر سود بیشتری نسبت به سرمایه‌گذاری در بانک دریافت نماید.

الف: از نظر علم اقتصاد، انتخاب منطقی و درست این فرد، سرمایه‌گذاری در کدام روش سرمایه‌گذاری باید باشد؟
ب: هزینه فرصت انتخاب فرد کدام است؟

- (۱) الف) سرمایه‌گذاری در خرید اوراق مشارکت (ب) سرمایه‌گذاری در بازار سهام
(۲) الف) سرمایه‌گذاری در خرید برگ سهام (ب) سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت
(۳) الف) سرمایه‌گذاری در بانک (ب) سرمایه‌گذاری در بازار سکه
(۴) الف) سرمایه‌گذاری در خرید سکه (ب) سرمایه‌گذاری در بانک

۱۷- کدام گزینه در خصوص کسب و کار «شرکت» نادرست است؟

- (۱) هر سهام‌دار به اندازه سهمش در شرکت مالکیت نسبی دارد و در منافع به همان اندازه و در مسئولیت‌ها براساس آنچه در اساسنامه ذکر می‌شود، سهیم است.
(۲) هر شرکت هویت قانونی دارد، بدین معناست که شخصیت و هویت قانونی شرکت، مجزا از تأسیس‌کنندگان آن می‌باشد.
(۳) نحوه اداره شرکت‌ها، براساس میزان حق رأی افراد است، یعنی هر مقدار حق رأی داشته باشند، همان مقدار هم سهام به آن‌ها تعلق خواهد گرفت.
(۴) در کسب و کارهای شخصی، نوشتن قرارداد سهمی الزامی نیست، اما نگارش اساسنامه برای تشکیل شرکت، الزامی است.

۱۸- مجموع سهام دو شخص A و B معادل ۱۶ درصد از دارایی‌های یک شرکت سهامی و به ارزش ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان است.

الف: اگر شخص A، $\frac{2}{3}$ شخص B سهام داشته باشد و ارزش هر سهم ۵۰,۰۰۰ تومان باشد، تعداد سهام A چقدر است؟

ب: ارزش دارایی کل شرکت چند تومان است؟

(۱ الف) ۶,۴۰۰ (ب) ۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰

(۲ الف) ۳۲۰,۰۰۰ (ب) ۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰

(۳ الف) ۳۲۰,۰۰۰ (ب) ۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

(۴ الف) ۶,۴۰۰ (ب) ۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

۱۹- در کدام گزینه، عبارت اول مزایای شرکت، عبارت دوم مزایای کار شخصی، عبارت سوم معایب شرکت و عبارت

چهارم معایب کار شخصی را بیان کرده است؟

(۱) مالکیت کامل سود - مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی - مسئولیت محدود - قوانین پیچیده

(۲) تخصص‌گرایی بیشتر - امکان رقابت بالا - بار سنگین مسئولیت - مشکل تأمین مالی

(۳) مسئولیت محدود - منافع مالیاتی - قوانین پیچیده‌تر - مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی

(۴) امکان رقابت بالا - مشکل تأمین مالی - تخصص‌گرایی بیشتر - بار سنگین مسئولیت

۲۰- با توجه به منحنی موجود که مربوط به مرز امکانات تولید یک

بناگاه است، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

الف: اگر سود هر تخته فرش ۹ متری ۲۵٪ از سود فرش ۶

متری بیشتر باشد و سود هر تخته فرش ۶ متری

۸۰۰,۰۰۰ تومان تعیین شده باشد. سود حاصل از فروش

فرش‌های ۹ متری در نقطه «ه» را محاسبه نمایید.

ب: اگر بنابر شرایط بازار، شرکت تصمیم به جابه‌جایی وضعیت

تولید از نقطه «ه» به نقطه «ج» بگیرد، هزینه فرصت این

جابه‌جایی چقدر است؟

(۱) ۲۰ میلیون تومان - ۱۰۰ میلیون تومان

(۲) ۲ میلیارد ریال - ۱۰۰ میلیون تومان

(۳) ۲ میلیارد ریال - $\frac{3}{2}$ میلیارد ریال

(۴) ۲۰ میلیون تومان - $\frac{3}{2}$ میلیارد ریال

۲۱- کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟

الف: منظور از «منابع طبیعی» در عوامل تولید، هر آنچه که از طریق طبیعت به دست می‌آید، است؛ مانند زمین در

فعالیت کشاورزی و یا دریا در فعالیتهای صیادی، معادن و ...

ب: با ترسیم قید بودجه و مشخص کردن هر نقطه روی آن، می‌توان فهمید که در آن نقطه مشخص، با مقدار پول

مشخص، کدام ترکیب از انتخاب‌های مختلف را می‌توان انجام داد و چه مقدار می‌توان خرید و در نتیجه تنها

نقاط ابتدایی و انتهایی قید بودجه می‌تواند انتخاب‌های مناسبی باشد.

پ: مقایسه منافع و هزینه‌ها، بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است، اما بهترین تصمیم به نوع رویکرد افراد بستگی دارد.

ت: وقتی تولید کارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون آنکه از تولید

کالاهای دیگر کاسته شود.

ث: مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا هزینه‌های تولید یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا

تولید می‌کند را مجسم کنیم.

(۱) «الف» - «ت» - «ب» (۲) «الف» - «ب» - «پ» (۳) «ب» - «پ» - «ث» (۴) «ب» - «ت» - «ث»

۲۲- خانم محبی اقدام به راه‌اندازی یک رستوران سنتی در ملک شخصی خود نموده است، که دارای ۳ سرآشپز

حرفه‌ای و ۱۵ نفر کارگر می‌باشد. براساس اطلاعات زیر، سود واقعی سالانه این رستوران را حساب کنید:

- حقوق ماهانه هر کارگر، ۱۰ میلیون ریال

- اجاره ماهانه ملک رستوران، ۵۰ میلیون ریال

- خرید مواد اولیه هر ماه، ۸۰ میلیون ریال

- هزینه آب، برق، گاز، تلفن و اینترنت هر ماه، ۲۵ میلیون ریال

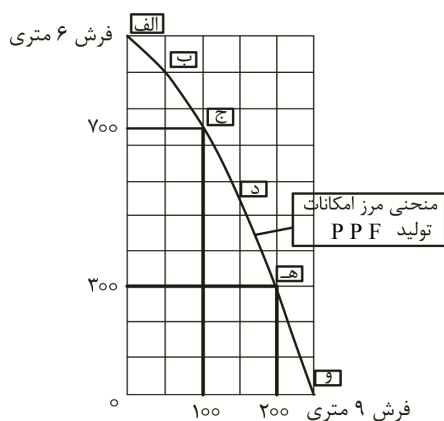
- حقوق ماهانه هر سه آشپز، ۲۰ میلیون ریال

- درآمد رستوران هر ماه، ۵۰۰ میلیون ریال

- هزینه استهلاک تجهیزات و دستگاه‌ها، ۱۵۰ میلیون ریال در سال

(۱) ۲,۰۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود (۲) ۱,۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود

(۳) ۸۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال زیان (۴) ۵,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال زیان

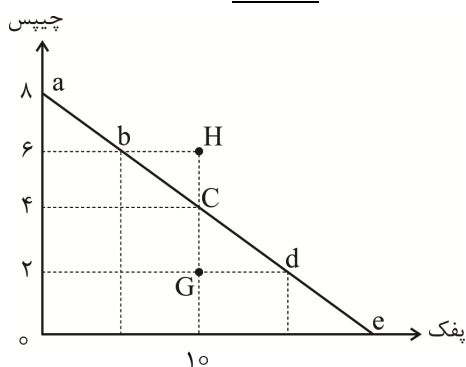
۲۲- درست‌ی یا نادرستی عبارات‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه درج شده است؟

- تلاش برای به‌دست آوردن کارایی به معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است؛ موقعیت‌هایی که در آن، بهتر شدن وضعیت کسی باعث بدتر شدن وضع دیگری نشود.
- فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. باید هزینه‌ها در مقابل منافع نیز سنجیده شوند.
- در تعاونی تولید، تعدادی خانوار جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.
- باغچه‌ای که در آن سبزیجات می‌کارید، جزو سرمایه‌های فیزیکی محسوب می‌شود و مهارت شما در فروش سبزیجات، در زمره نیروی کار دسته‌بندی می‌شود.

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست (۴) نادرست - درست - نادرست - درست

۲۴- براساس نمودار زیر، چنانچه صدف برای مهمانی تولد خود قصد خرید خوراکی داشته باشد و قیمت هر بسته چیپس ۳۵,۰۰۰ و هر بسته پفک ۱۴,۰۰۰ تومان باشد، کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(۱) کل بودجه صدف برای خرید خوراکی ۲,۸۰۰,۰۰۰ ریال است.

(۲) با حرکت از بالای منحنی قید بودجه به سمت پایین، یعنی از نقطه 'a' به سمت نقطه 'e' از مقدار چیپس کم شده و پفک بیشتری خریداری می‌شود.

(۳) در نقطه 'G'، با خرید ۲ بسته چیپس و ۱۰ بسته پفک، صدف هنوز امکان خرید خوراکی‌های بیشتر را دارد؛ بنابراین در وضعیت ناکارایی قرار داد.

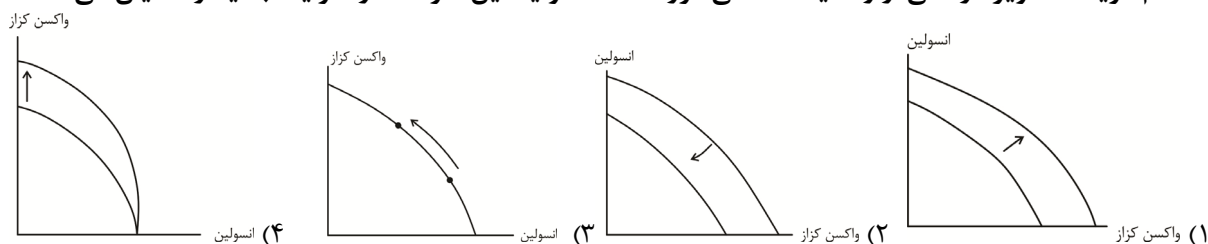
(۴) اگر صدف تمام بودجه خود را صرف خرید پفک کند، ۲۰ بسته پفک می‌تواند خریداری کند.

۲۵- در دوران همه‌گیری کرونا، در کشور ما، مانند بسیاری از کشورها، واکسیناسیون همگانی به‌صورت رایگان انجام شد تا همه مردم بتوانند بدون هزینه، چندین نوبت واکسن کرونا را تزریق نمایند. کدام گزینه در این باره درست است؟

- (۱) فناوری و منابع لازم برای تولید واکسن کرونا، از سوی سازمان بهداشت جهانی به‌صورت رایگان در اختیار تمام مردم کشورها قرار گرفت و به همین دلیل مردم بدون پرداخت هزینه، آن را دریافت کردند.
- (۲) شرکت‌های بزرگ داروسازی واکسن‌های تولیدی خود را رایگان در اختیار تمام کشورها گذاشتند.
- (۳) از آن‌جاکه فرآیند تولید واکسن کرونا بسیار سریع و بدون انجام تحقیقات لازم انجام گرفت، در واقع دولت‌ها با رایگان کردن آن، بخشی از فرآیند آزمایش واکسن را بر روی مردم انجام دادند.
- (۴) اگرچه واکسن کرونا برای مردم کشورها رایگان تمام شد، اما برای کشورها و دولت‌ها رایگان نبوده است. منابعی که صرف خرید یا تولید واکسن کرونا شد، می‌توانست برای تولید محصولات دیگر به‌کار رود.

۲۶- «یک شرکت تولید محصولات دارویی، پس از اعمال تحریم‌های جدید در زمینه انتقال مواد اولیه تولید دو محصول «انسولین»، «واکسن کزاز» دچار محدودیت‌هایی شد ولی با تلاش محققان و کارشناسان خود توانست با رفع مشکلات، امکان تولید مواد اولیه هر دو محصول در داخل را افزایش دهد.»

کدام گزینه، تصویر درست‌ی از وضعیت منحنی مرز امکانات تولید این شرکت در شرایط جدید را نمایان می‌کند؟

(۱) واکسن کزاز (۲) واکسن کزاز (۳) انسولین (۴) انسولین

۲۷- کدام گزینه در رابطه با اصول و قوانین مشترک حاکم بر اقتصاد در ملاک‌های انتخاب منطقی، نادرست است؟

- (۱) شناسایی منابع نامتناهی موجود با قابلیت دسترسی برای بهره‌مندی از حداکثر بهره‌وری
- (۲) در نظر گرفتن و مورد محاسبه قراردادن عواید از دست رفته یک فرصت
- (۳) ترسیم و محاسبه نحوه تخصیص بودجه، در تأمین منابع موردنیاز
- (۴) ارزیابی و مقایسه آنچه مورد هزینه واقع می‌گردد و نتایجی که از هزینه‌ها مورد توقع و انتظار است.

۲۸- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب جزو کدام یک از انواع هزینه‌ها است؟

- برای توسعه صنعت خودرو، نیاز به نوسازی ماشین‌آلات قطعه‌سازی است.
- تخصیص ارز برای واردات خودروهای خارجی، مانع از ثبت سفارش ماشین‌آلات برای ارتقای کیفیت خودروهای داخلی شده است.

- واردات برخی از قطعات بی کیفیت خودرو، اعتماد و رضایت متقاضیان به استفاده از تولیدات داخل را نیز کاهش داده است.

- بدهی‌های انباشته شرکت‌های خودروساز داخلی، مانع از کاهش قیمت خودرو در بازارهای کشور گردیده است.

(۱) هزینه آشکار - هزینه پنهان - هزینه هدررفته - هزینه هدررفته

(۲) هزینه مستقیم - هزینه هدررفته - هزینه فرصت - هزینه مستقیم

(۳) هزینه تولید - هزینه فرصت - هزینه آشکار - هزینه هدررفته

(۴) هزینه پنهان - هزینه آشکار - هزینه آشکار - هزینه هدررفته

۲۹- هر کدام از نمونه‌های زیر به ترتیب، مصداق کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری است؟

- کیومرث به دلیل اخبار شنیده‌شده درباره سودهای کلان بازار رمز ارزها، زمین شهریار خود را فروخته و در این بازار سرمایه‌گذاری کرده است.

- شهرام با شنیدن وعده ارتقای جایگاه شغلی در ۶ ماه آینده، تمام پس‌انداز خود را صرف پذیرایی از همکارانی نموده که در پست جدید، منافعی برای او خواهند داشت.

- انسیه با شنیدن خبر فروش فوق‌العاده یک فروشگاه، مقدار زیادی خرید انجام داده و بعداً متوجه شده قیمت‌ها حتی در شرایط حراج هم از سایر فروشگاه‌ها گران‌تر بوده است.

(۱) توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - اثرگذاری حقه‌های فروش

(۲) اعتماد به نفس بیش از حد - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد

(۳) خودرأی بودن - اعتماد به نفس بیش از حد - اثرگذاری حقه‌های فروش

(۴) بی‌صبری زیاد - اثرگذاری حقه‌های فروش - اعتماد به نفس بیش از حد

۳۰- در بین عبارتهای زیر، چند عبارت به درستی بیان شده است؟

- دو نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد که یکی شامل انتخاب از میان گزینه‌های مختلف و دیگری انتخاب چه مقدار از آن است.

- در مطالعات اقتصادی، الگوی مرز امکانات تولید کمک می‌کند تا از بده - بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب، درک بهتری گردد.

- حوزه فعالیت و هدف‌گذاری‌های تجاری مؤسسات غیرانتفاعی عمدتاً براساس میزان سرمایه سهام‌داران و در محدوده عمل آن‌ها تعریف می‌گردد.

- تعیین حقوق و مسئولیت‌های سهام‌داران در شرکت‌های سهامی توسط دولت تعیین می‌گردد و در قالب اساسنامه شرکت قابل تغییر نیست.

(۱) «یک» (۲) «دو» (۳) «سه» (۴) «چهار»

علوم و فنون ادبی

۳۱- عبارتهای زیر، از کدام اثر اقتباس شده و موضوع آن چیست؟

«و این کتاب را بیاوردند از بغداد... پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای

ماوراءالنهر را گرد کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی برگردانیم؟»

(۱) شاهنامه ابومنصوری - تاریخ گذشته ایران

(۲) تاریخ الرسل و الملوک - سیره پیامبران و پادشاهان

(۳) ترجمه تاریخ طبری - تاریخ ایران

(۴) ترجمه تفسیر طبری - تفسیر قرآن

۳۲- در کدام گزینه، انتساب «همگی» ابیات به سراینندگان آن‌ها نادرست است؟

- الف: گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم!
ب: هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم
پ: جنگ ننگ است در شریعت من
ت: من نگویم که مرا از قفس آزاد کنی
ث: گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ت» - «ث» (۳) «ب» - «پ» - «ت» (۴) «الف» - «پ» - «ث»

۳۳- دربارهٔ فعالیت‌های روزنامه‌نگاری و مجلاتی ادیبان مذکور در دورهٔ بازگشت ادبی و عصر بیداری، کدام گزینه درست است؟

- (۱) مجلهٔ نوبهار: میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی / روزنامهٔ مجلس: علی‌اکبر دهخدا / قرن بیستم: میرزادهٔ عشقی
(۲) نسیم شمال: سید اشرف‌الدین گیلانی / مجلهٔ بهار: محمدتقی بهار / صور اسرافیل: میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل
(۳) روزنامهٔ سروش: علی‌اکبر دهخدا / قرن بیستم: میرزادهٔ عشقی / روزنامهٔ مجلس: ادیب‌الممالک فراهانی
(۴) صور اسرافیل: میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل / روزنامهٔ سروش: ادیب‌الممالک فراهانی / مجلهٔ دانشکده: محمدتقی بهار

۳۴- در میان آثار ذکرشده، پدیدآورندگان چند اثر به‌درستی معرفی شده است؟

- (تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران: دهخدا) (سه تابلوی مریم: میرزادهٔ عشقی) (سبک‌شناسی: ملک‌الشعرا بهار)
(شمس و طغرا: میرزا حسن‌خان بدیع) (ترجمهٔ تاریخ طبری: ابوعلی بلعمی) (شمس‌الدین و قمر: محمدباقر میرزا خسروی)
(ترجمهٔ سرگذشت حاجی‌بابا اصفهانی: میرزا حبیب خراسانی) (تاریخ بیداری ایرانیان: میرزا آقاخان کرمانی)
(منشآت: قائم‌مقام فراهانی) (خداوندنامه: فتحعلی‌خان صبا) (اسرارالتوحید: محمد بن منور)
- (۱) «هفت» (۲) «شش» (۳) «پنج» (۴) «چهار»

۳۵- کدام‌یک از شاعران و ادیبان دورهٔ بازگشت، به‌ترتیب به «قصیده‌سرایی به سبک خراسانی و عهد سلجوقی» و «غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی» توجه داشتند؟

- (۱) صبای کاشانی - سروش اصفهانی
(۲) مجمر اصفهانی - صبای کاشانی
(۳) نشاط اصفهانی - فروغی بسطامی
(۴) قآنی شیرازی - مجمر اصفهانی

۳۶- از جنبهٔ تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، در میان عبارتهای زیر، چند مورد «خطا» دیده می‌شود؟

- شاعران دورهٔ بازگشت، در سطوح زبانی، ادبی و فکری سبک خراسانی را مورد توجه قرار دادند و زبان و تخیل و اندیشه‌شان تکرار شنیده‌هاست.

- در شعر ایرج میرزا اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد و او در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعار ساده مهارت داشت.
- «بهار» در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی کرده و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است.
- در اواسط مشروطه، نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله و در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.
- هدف انجمن ادبی نشاط، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر عهد صفوی و دوره‌های بعد از آن بود.
- تحقیقات ادبی و تاریخی در محدودهٔ تاریخی مشروطه، در کنار روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر جاذبه داشت.
- (۱) «پنج» (۲) «سه» (۳) «دو» (۴) «چهار»

۳۷- با توجه به انواع رایج شعر فارسی در قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم، کدام بیت از جمله اشعار این دوره به شمار نمی‌رود؟

- (۱) سرودگوی شد آن مرغک سرودسرای
(۲) تویی که جور و بخیلی به تو گرفت نشیب
(۳) بر آستان فنا دل منه که جای دگر
(۴) ز مغفر هوا گشت چون سندروس
- چو عاشقی که به معشوق خود دهد پیغام
چنان که داد و سخاوت به تو گرفت فراز
برای نزهت تو برکشیده‌اند قصور
زمین سر به سر تیره چون آب‌نوس

۳۸- در کدام‌یک از بیت‌های زیر، آرایهٔ مجاز به‌کار نرفته است؟

- (۱) دل زیر و زبر گشت مها چند زنی طشت؟
(۲) نفس را مگر بر لبش راه نیست
(۳) ما شعلهٔ شوق تو به صد حيله نشانیدیم
(۴) از جور بتی ز عمر خود سیر شدم
- مجلس همه شوریده بتا عربده تا کی؟
چو او در جهان نیز یک ماه نیست
دامن مزن این آتش پوشیده ما را
وز بی‌دادش ز عمر دلگیر شدم

۳۹- کدام بیت دارای «تلمیح» است و در آن، «تشبیه بلیغ» و «تشبیه گسترده» هر دو وجود دارد؟

- (۱) یوسف من گرگمست، باده به کف صبح‌فام
 (۲) مسیح‌وار پی راستی گرفت آن دل
 (۳) یارب خاقانی است بانگ پر جبرئیل
 (۴) فرعون‌وار لاف انال‌الحق همی زنی

۴۰- در کدام بیت، همهٔ آرایه‌های «تلمیح، مجاز، تشبیه و مراعات‌نظیر» دیده می‌شود؟

- (۱) منم ز جام‌الست و می بلی سرمست
 (۲) تا مرا عشق تو ای خسرو خوبان به سر است
 (۳) سیم‌رخ کوه قاف حقیقت کنون منم
 (۴) ماه مصرم، در حجاب چاه کنعان مانده‌ام

۴۱- آرایه‌های مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) رطل دریا صفت آرید که جام زردشت
 (۲) چاره صبر است ز سعدی بشنو پند عبید
 (۳) خرمن به باد بر دهی از بهر گندمی
 (۴) هر تهیدستی ز بی‌شرمی در این بازاگاه

۴۲- به ترتیب، در چه تعداد از ابیات زیر «تضمین و تشبیه» و در چند بیت «تلمیح» به کار رفته است؟

- در اربعین صباحش طینت نشد مخمّر
 کآواز ارجعی ده‌دش هاتف رضا
 در دست دیو، یک دو سه روزی نگین بود
 نیز چه وَاللَّهِ اَعْلَمُ بِالْمُتَّوَابِ
 نه چندان آرزومندم که وصفش در بیان آید
 مَهْرش نهاده آیةً وَالنَّجْمِ اِذَا هَوَى
- (۱) «سه» - «سه» (۲) «چهار» - «دو»
 (۳) «سه» - «دو» (۴) «دو» - «سه»

۴۳- آرایه‌های به کار رفته در ابیات زیر، کدام است؟

- «ببین که کوبهٔ عمر خضروار گذشت
 دهان به مهر کن و جز به گاه لا مگشای
 (۱) مجاز - تشبیه گسترده - تلمیح - تشبیه بلیغ
 (۲) تضمین - تشبیه - مجاز - مراعات‌نظیر
 (۳) تشبیه مضم - تلمیح - تضمین - تشبیه بلیغ
 (۴) مراعات‌نظیر - تضمین - تشبیه بلیغ - تلمیح

۴۴- آرایه‌های بیت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف: فرصت دیدن گل آه که بسیار کم است
 ب: آزر به صنم خواند مرا و تو به سنگی
 پ: کفت عیسی آسا به اعجاز همت
 ت: گل‌های سرخ و زرد بین آشوب بردابرد بین
 (۱) مجاز - تلمیح - تشبیه - سجع
 (۲) تشبیه - مجاز - تلمیح - سجع
 (۳) مجاز - تشبیه - تضمین - تلمیح
 (۴) تشبیه - مراعات‌نظیر - تلمیح - تضمین

۴۵- تعداد هجاهای کشیده و کوتاه بیت زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

- «موالیان موحد بر اوج رفعت و دولت
 (۱) «دو» - «چهارده» (۲) «سه» - «سیزده»
 (۳) «دو» - «پانزده» (۴) «سه» - «چهارده»

۴۶- علائم هجایی مقابل کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) عالمی چون موج گوهر می‌رود غلتان ناز (-U---U---U---U-)
 (۲) بس که از طرف چمن لؤلؤ لالا برخاست (----UU--UU--U-)
 (۳) امید من بمرد به طفلی شکوفه‌وار (U-U--UU-U-U-U-)
 (۴) بیش از این از بر من تند مرو (-UU--UU--U-)

۴۷- کدام بیت در وزن ناهمسان سروده شده است؟

- (۱) تو ای آتشین زهره کز تابناکی
 (۲) آنچه به غفلت گذشت عمر نخواندم
 (۳) چرا ز روی غرامت بدین لطیف نسازی؟!
 (۴) از لطف قدرت حیران شود عقل

۴۸- در بیت زیر، کدام پایه‌های آوایی تماماً وجود دارد؟

- «دلشاد باد آنکه دلم شاد از او نگشت»
 (۱) فاعلات - مستفعلن - مفاعیل
 (۲) مفعول - فاعلن - مفاعیل
 (۳) مفاعیل - فاعل - مستفعلن
 (۴) فاعلات - مفعول - فعولن

۴۹- کدام گزینه در مورد ابیات زیر، درست است؟

- مهتاب شب که سرو چمانی به طرف جوی
 - با ماه فلک همتا شاهی است زمین پیما
 - این دشت، خوابگاه شهیدان است
 (۱) تعداد ارکان همه ابیات یکسان است.
 (۲) هر سه بیت، یک پایه آوایی مشترک دارند.
 (۳) وزن یک بیت، ناهمسان است.
 (۴) در بین ابیات، دو بیت را می‌توان به دو صورت برش آوایی زد.

۵۰- در میان مصراع‌های زیر، اولاً وزن چند مورد نادرست است و ثانیاً چند مصراع را به دو شکل می‌توان تقسیم‌بندی هجایی کرد؟

- خفته‌ای غافل و گویی که من آگاهم: فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
 - گویی که خدای است فرد و رحمان: مفعول فاعلاتن مفاعیلن
 - مستم چو چشم دوست، مستی چنین نکوست: مستفعلن فعل مستفعلن فعل
 - یگانه درّی یتیم عقیق لب لعل فام: مفاعیل فاعلن مفاعیل فاعلن
 - ای بخت سرکش تنگش به بر کش: فع لن فعولن فع لن فعولن
 - کس نیست که این گوهر تحقیق بسفت: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
 (۱) چهار - سه (۲) دو - سه (۳) سه - چهار (۴) سه - پنج

۵۱- وزن کدام ابیات، یکسان است؟

- الف: با عشق جدل مکن که نه گردون
 ب: از سر نرود به مرگ سودا
 پ: خورشید کز او خیره شود دیده انجم
 ت: چون زندگی به کام بود، مرگ مشکل است
 ث: از جنبش نبض‌ها خبر دارد
 (۱) «ب» - «پ» (۲) «الف» - «ث»
 (۳) «ت» - «ب» (۴) «الف» - «پ»

۵۲- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «کف او همچو درختی است که چشم همه خلق
 این عطا دادن دایم خوی پیغمبر ماست»
 (۱) ابیات در وزن ناهمسان سروده نشده و به آرایه‌های «مجاز، تلمیح، تشبیه و مراعات‌نظیر» آراسته شده است.
 (۲) با توجه به ویژگی‌های شعر و مفهوم و محتوای آن، نمی‌توان آن را به یکی از شاعران نیمه اول قرن پنجم منسوب دانست.
 (۳) این سروده با بیت «مردمی زنده بدوی است و سخا زنده بدو / وین دو چیز است که او را به جهان کام و هواست» مفهوم مشترک دارد.
 (۴) در این ابیات، مفاهیم رایج در عصر شاعران فارسی‌گویی چون «عنصری» دیده می‌شود.

- به بهار و به خزان بر گل و برگ و بر اوست
 خنک آن کس که ورا هم خوی پیغمبر اوست»
 (۱) ابیات در وزن ناهمسان سروده نشده و به آرایه‌های «مجاز، تلمیح، تشبیه و مراعات‌نظیر» آراسته شده است.
 (۲) با توجه به ویژگی‌های شعر و مفهوم و محتوای آن، نمی‌توان آن را به یکی از شاعران نیمه اول قرن پنجم منسوب دانست.
 (۳) این سروده با بیت «مردمی زنده بدوی است و سخا زنده بدو / وین دو چیز است که او را به جهان کام و هواست» مفهوم مشترک دارد.
 (۴) در این ابیات، مفاهیم رایج در عصر شاعران فارسی‌گویی چون «عنصری» دیده می‌شود.

۵۳- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است
 (۱) اندرین دوران که جمعی پایمال محنت‌اند
 (۲) همین سرگشتگی چشم حریص از مال می‌بیند
 (۳) شود تلخ از کمنند و دام بر صیاد آسایش
 (۴) ندارد آنچه باید داشت در انبان خود درویش

ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت
 گر کسی دارد به نعمت دسترس آسوده نیست
 چه آسایش ز خرمن دیده غربال می‌بیند؟
 ز جمع مال در دل بیش حبّ جاه می‌گردد
 ولی جمعیت خاطر مقام گوشه‌گیران است

۵۴- ابیات مطرح‌شده در کدام گزینه، به ترتیب با سروده‌های زیر دارای مفهوم مشترک و یکسان است؟

«خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی!
 «مده ای رفیق پندم که نظر بر او فکندم
 الف: ما در خلوت به روی خلق ببستیم
 ب: سعدی ملامت نشنود گر جان در این سر می‌رود
 پ: ای دل مرا در نیم‌شب دادی ز دانایی خبر
 ت: گر همه عالم به عیب، در پی ما اوفتد
 ث: شبی به خلوتم از توسست آرزو که بُود
 (۱) «الف» / «ب» (۲) «ث» و «پ» / «ت» (۳) «ث» / «ت» (۴) «پ» و «الف» / «ب»

ای ز چشمه نوشت چشم دل چراغانی!
 تو میان ما ندانی که چه می‌رود نهانی
 از همه باز آمدیم و با تو نشستیم
 صوفی گران جانی ببر، ساقی بیاور جام را
 اکنون به تو در خلوتم تا آنچه می‌دانی کنم
 هر که دلش با یکی است، غم نخورد از هزار
 لب تو ساقی و رخساره شمع و غمزه حریف

۵۵- کدام یک از بیت‌های زیر با عبارت «صیاد بی‌روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد» قرابت مفهومی دارد؟

(۱) من جهد کنم بی اجل خویش نمی‌رم
 (۲) گر تو در دنیا هزاران چاره و حیلت کنی
 (۳) مقسوم بود رزق ولیکن وحدت
 (۴) کمر گیرد اجل، آن را که در شاهی و جباری

در مردن بیهوده چه مزد و چه ثواب است
 چیره گردد بر تو آخر هرچه از ایزد قضاست
 بی کوشش و بی تلاش حاصل نشود
 زحل مهر نگین دارد، قمر طرف کمر دارد

علوم اجتماعی

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر چیست؟

الف: گستره جهان اجتماعی به اندازه چیست؟

ب: چرا با وجود اینکه نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند؟

پ: در کدام گزینه به یکی از ویژگی‌های دیدگاه طولی نسبت به سرگذشت جهان‌های اجتماعی اشاره نشده است؟

(۱) مرزهای دانش - زیرا هر جامعه‌ای عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادها یا فرهنگ ویژه خود را دارد - جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند.

(۲) میزان شناخت پدیده‌های اعتباری - زیرا در هر جامعه‌ای، هر نهاد اجتماعی، شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد - در این دیدگاه بحث تقلید الگوی پیشرفت بعضی جهان‌های اجتماعی از بعضی دیگر وجود دارد.

(۳) مرزهای دانش - زیرا هر جامعه‌ای عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادها یا فرهنگ ویژه خود را دارد - هر جهان اجتماعی می‌تواند بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال کند.

(۴) میزان شناخت پدیده‌های اعتباری - زیرا در هر جامعه‌ای، هر نهاد اجتماعی، شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد - ضرب‌المثل قدیمی «همه راه‌ها به رُم ختم می‌شوند» اشاره به این دیدگاه دارد.

- ۵۷- به ترتیب مشخص کنید کدام یک از موارد زیر درست و کدام یک نادرست است؟
- نگاره‌های هندسی عظیم‌الجثه و باستانی تمدن نازکا در پرو به دیدگاه عرضی درباره تاریخ سرگذشت و سرنوشت جهان‌های اجتماعی اشاره دارد.
- تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق و عناصر محوری جهان اجتماعی (ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی)، از نوع تفاوت‌های درون جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- باور و اعتقاد انسان‌ها به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند.
- بورس اوراق بهادار ایران به نسبت بازار ارزش‌های بین‌المللی فارکس، یک پدیده اجتماعی کلان محسوب می‌شود.
- (۱) درست - نادرست - درست - درست
(۲) درست - نادرست - درست - نادرست
(۳) درست - نادرست - نادرست - درست
(۴) نادرست - نادرست - درست - درست
- ۵۸- هر عبارت نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟
- دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد.
- تفاوت میان جهان‌های اجتماعی، همانند تفاوتی است که یک نوع موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.
- زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد.
- (۱) بعد محسوس و قوی‌تر پدیده‌ها - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - تغییرات در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
(۲) هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند - جهان‌های اجتماعی در عرض هم - تغییرات درون جهان اجتماعی
(۳) مفقود بودن بُعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها - جهان‌های اجتماعی در طول هم - نابود شدن عقاید و ارزش‌های بنیادین و سطحی جامعه جاهلی
(۴) در جهان اجتماعی بُعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد - اشتراک دیدگاه گنت و دورکیم - به خدمت گرفتن لایه‌های سطحی جامعه جاهلی توسط فرهنگ اسلام
- ۵۹- کدام گزینه درباره موضوع علوم، نادرست است؟
- (۱) موضوع علوم طبیعی، پدیده‌های طبیعی و موضوع فلسفه شناسایی قوانین کلی موجودات است؛ یعنی موضوع هر دو مستقل از انسان‌هاست؛ بنابراین موضوع آن‌ها با هم تفاوت ندارد.
- (۲) شناخت کنش بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست؛ زیرا با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود و هدف و معنای خاصی دارد.
- (۳) علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان، بحث نمی‌کند؛ زیرا این فعالیت‌ها، کنش نیستند.
- (۴) روان‌شناسی بخشی از علوم انسانی است که در زمره علوم اجتماعی نیست، ولی روان‌شناسی اجتماعی نمونه‌ای از علوم اجتماعی است؛ زیرا کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.
- ۶۰- به ترتیب در ارتباط با علوم اجتماعی و شاخه‌های آن، کدام گزینه درست است؟
- (۱) موضوع آن به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیست - جامعه‌شناسی کلان ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.
- (۲) مطالعه علمی اجتماعاتی مانند خانواده، روستا، کلاس و محله به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامید - اشتراک دانش‌ها، مدیریت و زبان‌شناسی این است که در گروه علوم انسانی نیستند ولی در گروه علوم اجتماعی‌اند.
- (۳) این علوم، قوانین مربوط به کنش‌های آدمیان را مطالعه می‌کنند - به دلیل مطالعه ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان و بررسی اعضای مختلف بدن انسان شکل گرفته‌اند.
- (۴) به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند - کنش‌های اجتماعی ابعاد و انواع مختلفی دارند که برای بررسی و مطالعه آن‌ها، دانش‌های مختلفی به وجود آمده است.

۶۱- هر عبارت نتیجه چیست؟

- تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها
- دگرگونی کنش‌های اجتماعی آدمیان
- نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی
- تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی

(۱) عمل افراد براساس ارزش‌ها و هنجارها - شناخت خداوند و فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی - همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی - در نظر گرفتن دیگران
 (۲) ضروری شدن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان - مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌های به وجودآورنده آن‌ها - شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی
 (۳) تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - ورود پدیده‌های ماوراءطبیعی به جهان اجتماعی - ایجاد فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنش‌های انسان‌ها توسط پدیده‌های اجتماعی - توجه به دیگران
 (۴) عمل آگاهانه و ارادی و هدفدار افراد - شناخت سنت‌ها و قوانین الهی - خلق پدیده‌های اجتماعی توسط انسان‌ها - قرار گرفتن افراد در موقعیت‌های مختلف

۶۲- هریک از عبارتهای زیر مربوط به کدام قسمت جدول است؟

پیامدهای غیرارادی	پیامدهای ارادی		کنش
	وابسته به اراده دیگران	وابسته به اراده کنشگر	
«پ»	«ب»	«الف»	ورزش کردن
آسیب و بیماری برای خود و دیگران	«ث»	«ت»	سیگار و قلیان کشیدن

- تندرستی
- ترک یا معتاد شدن
- مورد نكوهش دیگران قرار گرفتن
- ورزشکار حرفه‌ای شدن
- مورد تحسین دیگران قرار گرفتن

(۱) «ب» - «ت» - «پ» - «الف» - «ث»
 (۲) «ت» - «الف» - «ب» - «ث» - «پ»
 (۳) «الف» - «پ» - «ت» - «ب» - «ث»
 (۴) «پ» - «ت» - «ث» - «الف» - «ب»

۶۳- به ترتیب عبارتهای زیر علت، معنای و پیامد کدام گزینه است؟

- کمک علوم اجتماعی به استفاده از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح
 - بررسی روابط همسایگی، ریخت‌شناسی شهری، ترافیک، آلودگی و مهاجرت
 - دادن قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها به انسان
 (۱) آگاهی دادن علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - جامعه‌شناسی شهری - غلبه بر محدودیت‌های طبیعی
 (۲) اهمیت بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی - جامعه‌شناسی شهری - شناخت طبیعت و قوانین آن توسط علوم طبیعی
 (۳) اهمیت بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی - جامعه‌شناسی کلان - غلبه بر محدودیت‌های طبیعی
 (۴) آگاهی دادن علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - جامعه‌شناسی کلان - شناخت طبیعت و قوانین آن توسط علوم طبیعی

۶۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

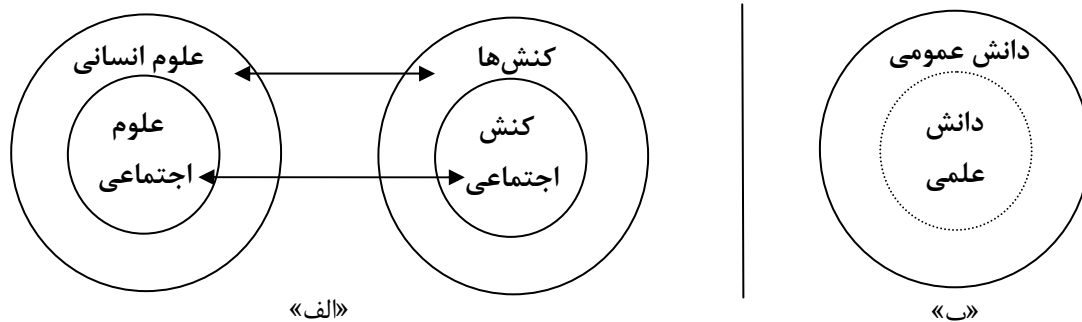
- چرا پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم اجتماعی است؟
 - رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی بر چه اساس شکل گرفته است؟
 - بسیاری از خانواده‌ها بیشتر کدام ملاک را برای انتخاب رشته تحصیلی دانشگاهی در نظر می‌گیرند؟
 - دانشمندان علوم اجتماعی با کشف قواعد جهان اجتماعی چه چیزی را توضیح می‌دهند؟
 (۱) به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - هویت فرهنگی جوامع - علاقه فرزند خود - فرصت‌های زندگی در اجتماعات
 (۲) به دلیل ظرفیت دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - علاقه فرزند خود - تأثیر اجتماعات بر زندگی ما
 (۳) به دلیل ظرفیت دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - هویت فرهنگی جوامع - ملاک آینده شغلی - فرصت‌های زندگی در اجتماعات
 (۴) به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - ملاک آینده شغلی - تأثیر اجتماعات بر زندگی ما

۶۵- موارد نادرست در بین عبارتهای زیر کدامند؟

الف: پیامدهای غیرارادی کنش قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود.
 ب: اگر ارزش اجتماعی نباشد، هیچ کنش اجتماعی شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از هنجارهای اجتماعی محقق نمی‌شوند.
 پ: فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد.
 ت: آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، نوعی آگاهی فردی و خصوصی است.
 ث: خرده‌فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی ناسازگارند.

(۱) «الف» - «ب» - «پ» (۲) «پ» - «ت» - «ث» (۳) «ب» - «ت» - «ث» (۴) «ب» - «پ» - «ت»

۶۶- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با نمودار «الف» و «ب» نادرست و درست است؟

- ۱) موضوع علوم انسانی کنش‌های انسان و پیامدهای آن و موضوع علوم اجتماعی، فعالیت‌های غیرارادی و کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن است - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد و تصحیح آن را نیز دارد، از این‌رو هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگاری ندارد.
- ۲) موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی، امور انسانی و یکسان است؛ ولی روش آن‌ها متفاوت است - دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
- ۳) علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند و این دیدگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد - این دیدگاه ادعایی را که دانش علمی تنها دانش معتبر و دانش عمومی دانش حاصل از زندگی است، می‌پذیرد و اساس هرگونه دانشی را، دانش عمومی می‌داند.
- ۴) علوم انسانی و علوم اجتماعی یکی هستند و این دیدگاه کنش‌های انسان را به کنش اجتماعی فرو نمی‌کاهد - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند، و در برخی نحله‌های این دیدگاه مرز دانش علمی و عمومی فرو می‌پاشد.

۶۷- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی و فرصت‌های و محدودیت‌های جهان اجتماعی در دیدگاه ماکس وبر، نادرست و درست است؟

- ۱) تکاثر و قبیله‌گرایی آرمان‌هایی‌اند که درون قلمرو واقعی‌اند - جهان متجدد، محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است که امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.
- ۲) ساده‌زیستی و استکبارستیزی آرمان‌هایی هستند که درون و بیرون قلمرو واقعی‌اند - انسان‌ها به تدریج به اسارت نظام اجتماعی پیچیده‌ای در می‌آیند که همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و همه در اختیار و کنترل بشرند و به وسیله او به کار گرفته می‌شوند.
- ۳) آرمان‌های استکبارستیزی و احترام به پدر و مادر، درون قلمرو واقعی‌اند - در جهان متجدد با افول علوم فراجربی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود و داوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.
- ۴) آرمان‌های ناپسند بودن اسراف و تبذیر و ساده‌زیستی بیرون و درون قلمرو واقعی هستند - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.

۶۸- به ترتیب کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

دانش وسایل	«الف»	«ب»	بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی
«ت»	طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت	مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.	«پ»

- به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.

- جهان اساطیری

- حق و باطل

- عقلانیت ابزاری

۲) «پ» - «الف» - «ب» - «ت»

۱) «پ» - «ت» - «ب» - «الف»

۴) «ت» - «الف» - «ب» - «پ»

۳) «پ» - «ب» - «الف» - «ت»

۶۹- به ترتیب هر عبارت مربوط به کدام مفهوم است؟

- نادیده گرفتن استعدادها و سرمایه‌های معنوی انسان
- نظام معیار جهان اجتماعی است.
- ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف

(۱) فراهم نشدن فرصت شکوفایی فطرت آدمی - آرمان‌ها - فرصت‌ها و محدودیت‌ها

(۲) به کار گرفته شدن همه ظرفیت‌ها و استعدادها، در خدمت دنیا - ارزش‌های واقعی - آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها

(۳) بی‌توجهی به نیازهای مادی و دنیوی انسان - هنجارهای اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌ها

(۴) عدم استفاده از توانمندی‌های آدمی برای آبادی این جهان - آرمان‌ها - هنجارها و نمادهای آن‌ها

۷۰- به ترتیب عبارت‌های مشخص شده در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

«انتشار خبر دروغین فوتِ آلفرد نوبل، شیمی‌دان سوئدی، «مخترع دینامیت» و صاحب کارخانهٔ اسلحه‌سازی بوفورس در یک روزنامه، او را به فکر انداخت که تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا گذارد. در آن خبر آمده بود، فرشتهٔ مرگ مرد، فردی که با یافتن راهی برای کشتن افراد بیشتر در زمانی کمتر، ثروتمند شده بود، دیروز مُرد، نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام اختصاص داد تا همه ساله به افراد شایسته اهدا گردد.»

(۱) بهره‌مندی از طبیعت - ظرفیت دآوری دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح

(۲) غلبه بر محدودیت‌های طبیعت - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها - پیش‌بینی و پیشگیری حوادث طبیعی

(۳) استفاده از طبیعت - آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - غلبه بر محدودیت‌های طبیعت

(۴) رهاسازی از محدودیت‌های طبیعت - پیش‌بینی در علوم اجتماعی - آگاهی دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های طبیعت

عربی، زبان قرآن

■ ■ عَيْنِ الْاِصْحَاحِ وَالْاِدْقِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ اُوْ اِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۷ - ۷۱)

۷۱- ﴿اللّٰهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُنْفِثُ سَحَابًا مِّمَّ يَبْسُطُهَا فِي السَّمَاءِ!﴾:

(۱) خدایی که بادهای او را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان‌ها می‌گستراند!

(۲) خداوند همان کسی است که بادهای او را می‌فرستد و ابری را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان می‌پراکند!

(۳) خدا همان کسی است که بادهای او را روانه می‌کند و ابری را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان می‌پراکند!

(۴) اللّٰهُ همان کسی است که باد را می‌فرستد و ابری را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان می‌گستراند!

۷۲- «قَدْ يَكُونُ الْمُشْتَرِي فِي شِرَاءِ الْبَضَائِعِ فِي مَتَجَرٍّ مُتَرَدِّدًا بِسَبَبِ اَسْعَارِهَا الْغَالِيَةِ لَكِنْ لِلْبَائِعِ عَزْمًا اَنْ يَبِيْعَهَا!»:

(۱) گاهی خریدار در خرید کالاها در مغازه به دلیل قیمت‌های گران‌شان دودل می‌باشد اما فروشنده تصمیم دارد که به او بفروشد!

(۲) گاهی خریدار در یک مغازه در خرید کالاها به سبب قیمت‌های گران‌شان دودل می‌باشد اما فروشنده تصمیم دارد که آن‌ها را بفروشد!

(۳) خریدار گاهی در مغازه‌ای در خرید کالاها به سبب گران بودن قیمت‌هایشان دودل می‌باشد اما فروشنده برای فروش آن‌ها تصمیم دارد!

(۴) خریدار در خرید کالاها در مغازه‌ای به دلیل قیمت‌های گران‌شان دودل می‌باشد اما گاهی فروشنده تصمیم دارد که آن‌ها را بفروشد!

۷۳- «علینا أن نُجهز أنفسنا بقوة مُفكرة و نُحاول إيجاد الوحدة بین صفوفنا لأنّ هذا أمر القرآن و یتفَع القوم المسلمین!»:

- ۱) بر ماست که خودمان را به نیروی اندیشمند مجهز کرده و تلاش کنیم وحدت را بین صفاها ایجاد کنیم؛ زیرا این امر قرآن است و به گروه مسلمان سود می‌رساند!
- ۲) بر ماست که خودمان را به نیروی اندیشمندی مجهز کنیم و تلاش کنیم وحدت را بین صفوف خودمان ایجاد کنیم؛ برای اینکه این را قرآن دستور داده است و گروه مسلمانان از آن سود می‌برند!
- ۳) ما باید خودمان را به نیروی اندیشمند مجهز کرده و تلاش کنیم وحدت را بین صفوف خود ایجاد نماییم؛ زیرا این دستور قرآن است و به قوم مسلمان سود می‌رساند!
- ۴) ما باید خود را به نیروی اندیشمندی مجهز کنیم و تلاش کنیم وحدت را بین صف‌های خویش ایجاد کنیم؛ برای اینکه این امر قرآن است و قوم مسلمانان از آن سود می‌برند!

۷۴- قرأت فی أحد الأبحاث أنّ هناك أنواعاً مختلفة من الأسماك بعضها يعيش في الأنهار فقط، و الآخر يعيش في البحر، و الناس يأخذون كثيراً منها للطبخ و الأكل:

- ۱) در یکی از مطالعات خوانده‌ام که وجود دارند انواع گوناگونی از ماهیان که برخی از آن‌ها در رودخانه‌ها زندگی می‌کنند و برخی دیگر فقط در دریاها زیست می‌کنند و مردم را برای پختن و خوردنشان می‌برند.
- ۲) در یکی از تحقیقات خواندم که انواع گوناگونی از ماهیان هستند که بعضی از آن‌ها فقط در رودخانه‌ها زیست می‌کنند و برخی دیگر در دریا زندگی می‌کنند و بسیاری از مردم آن‌ها را برای پختن و خوردن می‌برند.
- ۳) در یکی از پژوهش‌ها خواندم که انواع مختلفی از ماهی‌ها آنجا هستند که برخی از آن‌ها فقط در رودها زندگی می‌کنند و برخی در دریا زندگی می‌کنند و مردم، بسیاری از آن‌ها را برای پختن‌شان و خوردن‌شان می‌برند.
- ۴) در یکی از مطالعات خواندم که انواع مختلفی از ماهی‌ها وجود دارند که برخی از آن‌ها فقط در رودخانه‌ها زندگی می‌کنند و برخی دیگر در دریا زندگی می‌کنند و مردم، بسیاری از آن‌ها را برای پختن و خوردن می‌برند.

۷۵- عین الصحیح:

- ۱) کونوا ملتزمین فی حیاتکم بأدب لا میراث مثله: در زندگیتان به ادبی پایبند باشید که مانندش نیست!
- ۲) لیت هذا المرء لا یزعم أنه جرمٌ صغیر: کاش این انسان گمان نمی‌کرد که او پیکر کوچکی است!
- ۳) لیداء کل منکم دواءٌ فیکم لکنکم لا تُبصرون: بیماری هر یک از شما دارویی در شما دارد اما شما نمی‌نگرید!
- ۴) لا تحزن لأنّ إرضاء جمیع الناس غایة عظیمة لا تُدرک: اندوهگین نباش زیرا خشنود ساختن همه مردم، هدف بزرگی است که به دست نمی‌آوری!

۷۶- عین غیر الخطأ:

- ۱) اعلم أنّ ربنا الرحمن ولیّ المؤمنین و یخرجهم إلى الضوء!: بدان که پروردگار بخشنده ما سرپرست مؤمنین است و آن‌ها به سوی نور خارج می‌شوند!
- ۲) احترموا من تتعلمون منهم العلوم المختلفة و تعلّمونهم!: به کسی که از او علوم مختلف یاد می‌گیرید و به او می‌آموزید احترام بگذارید!
- ۳) یجالس العاقل العلماء و الحکماء حتّی یتعلّم سلوکهم!: عاقل با دانشمندان و حکیمان می‌نشیند تا رفتارشان را یاد بگیرد!
- ۴) أكثر الناس هم الذین لا یصدقون کلام هذا الرجل!: بیشتر مردم کسانی‌اند که سخنان این مرد را باور نمی‌کنند!

۷۷- «هرگاه به سختی دچار شدی امیدوار باش زیرا تمام می‌شود و اگر شاد شدی غنیمت دان چون همیشگی نیست»:

- ۱) إذا أصابك الصعوبة فكن أملاً لتنتهي و إذا أصبحت فرحاً فاحسبها غنیمَةً لأنّ ذلك لا یدوم!
- ۲) إن نصبت بمسقة فارح لیتم و إن سررت فاعتبرها غنیمَةً فلا تستمر!
- ۳) إن أصبت بمعضلة إملي لأنها تحتم و إن صرت مسرورة اغتني فإنه ليس مستمراً!
- ۴) إذا أصبت بالعسر فكن أملاً لأنه ينتهي و إذا فرحت فاعتنم لأنه ليس دائماً!

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٨٠ - ٧٨) بما يُناسب النَّصَّ:

الصَّدَاقَةُ عَالَمٌ بَسِيطٌ وَ مُعَقَّدٌ فِي الْوَقْتِ ذَاتِهِ وَ الصَّدِيقُ الصَّادِقُ الصَّدُوقُ يُشَارِكُ وَ يَتَقَاسَمُ لِحِظَاتِ الْفَرَحِ وَ السُّرُورِ وَ الْحُزَنِ وَ الْغَمِّ، لِأَنَّ الْحَيَاةَ سَمْفُونِيَّةً طَوِيلَةً اِمْتَلَأَتْ بِنُوتَاتِ حَزِينَةٍ وَ أُخْرَى سَعِيدَةٍ. لَا يُطْلَقُ اسْمُ الصَّدِيقِ عَلَى كُلِّ عَابِرِ سَبِيلٍ فِي الْحَيَاةِ وَ لَيْسَ مِنَ السَّهُولَةِ اخْتِيَارُهُ كاخْتِيَارِ الْأَطْعَمَةِ أَوْ الْمَلَابِسِ؛ وَ كُلُّ إِنْسَانٍ يَتَأَثَّرُ بِصَدِيقِهِ كَمَا قِيلَ: قُلْ لِي مَنْ تُعَاشِرُ أَنْتَ، أَقُلْ لَكَ مَنْ أَنْتَ. إِذْنِ عَلَى الْمَرْءِ أَنْ يَخْتَارَ صَدِيقًا يَلِيقُ بِهِ وَ يَشْعُرُ بِالْمَحَبَّةِ الْخَالِصَةِ مِنْ جَانِبِهِ. وَ حَدِثْ لَنَا مَرَّاتٍ أَنْ نَوَاجِهَ صَدَاقَاتٍ كَاذِبَةً فِي حَيَاتِنَا، فَعِنْدَمَا نَعِيشُ فِي النِّعَمِ يُرَافِقُنَا مَنْ يُسَمُّونَ أَنْفُسَهُمْ أَصْدِقَاءَ لَكِنْ بِمَجَرَّدِ أَنْ نُصَابَ بِمَشْكَلَةٍ أَوْ مَرَضٍ أَوْ نَفْقَدَ مَا عِنْدَنَا لَا يُجِيبُونَ عَنَّا وَ يَتْرَكُونَنَا لِحَالِنَا؛ إِذْنِ عَلَيْنَا أَلَّا نَهْتَمَّ بِصَدَاقَاتٍ مَبْنِيَّةٍ عَلَى الْمَصْلَحَةِ وَنُنْتَخِبُ الَّذِينَ عِنْدَمَا يُحْسِنُونَ إِلَيْنَا يَنْسُونَ إِحْسَانَهُمْ وَ عِنْدَمَا نُحْسِنُ إِلَيْهِمْ يَنْذَكَّرُونَ إِحْسَانَنَا وَ لَا تَتَّخِذُ لِلصَّدَاقَةِ مَنْ يَكُونُ كَالطَّيْرِ الْمَهَاجِرِ الَّذِي يَرْحَلُ إِذَا سَاءَ الْجَوُّ.

٧٨- ماذا نستنتج من النص؟ عيّن الخطأ:

- ١) الصَّدَاقَةُ الْحَقِيقِيَّةُ كَالجِبَلِ الْمَرْتَفِعِ لَا يَصْعَدُهُ إِلَّا الْأَوْفِيَاءُ!
- ٢) لَا تَبْحَثْ عَمَّنْ لَا تَجِدُ فِيهِ عَيْبًا حَتَّى لَا تَبْقَى دُونَ صَدِيقٍ!
- ٣) نَحْنُ عَلَى مَرُورِ الزَّمَنِ لَا نَفْقَدُ الْأَصْدِقَاءَ بَلْ نَعْرِفُ الصَّدِيقَ الْحَقِيقِيَّ!
- ٤) إِيَّاكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ عَلَى صَدِيقٍ يَهْجُرُكَ فِي سَاعَةِ الضِّيقِ!

٧٩- الصَّدِيقُ الْحَقِيقِيُّ هُوَ مَنْ... عَيِّنِ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ:

- ١) يَفْتَخِرُ بِصَدَاقَتِهِ الْحَقِيقِيَّةِ مَعَكَ سَاعِيًا لِحِفْظِهَا!
- ٢) يَبْقَى بِجَانِبِكَ فِي أَيَّامِ الْحَيَاةِ الْمُرَّةِ وَ الْحُلُوءِ!
- ٣) يَفْرَحُ إِذَا تَحْتَاجُ إِلَيْهِ وَ يَسْرَعُ لخدمَتِكَ دُونَ تَوَقُّعٍ!
- ٤) يَظْهَرُ أَمَامَكَ فِي أَيَّامِ الشَّدَةِ مُسْتَمِرًّا!

٨٠- عَيِّنِ الْمَقْصُودَ مِنَ النَّصِّ:

- ١) إِنَّ تَمَلِّكَ أَصْدِقَاءَ فَأَنْتَ غَنِيٌّ!
- ٢) مَا أَكْثَرَ الْأَحْبَاءَ وَ مَا أَقَلَّ الْأَوْفِيَاءَ!
- ٣) حَافِظٌ عَلَى الصَّدِيقِ وَ لَوْ فِي الْحَرِيقِ!
- ٤) لَا خَيْرَ فِي وُدِّ يُلْقِيكَ فِي لَهَبٍ!

٨١- عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِمَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ فِي النَّصِّ:

- ١) يُطْلَقُ: فَعْلٌ مَضَارِعٌ، الْمَفْرَدُ الْغَائِبُ، مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ بِزِيَادَةِ حَرْفٍ وَاحِدٍ مِنْ مَصْدَرٍ «إِطْلَاقٌ»، مَبْنِيٌّ لِلْمَجْهُولِ، مُتَعَدِّ / فَعْلٌ وَ نَائِبُ فَاعِلِهِ «اسْمٌ» وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ
- ٢) يَتَأَثَّرُ: فَعْلٌ، لِلْغَائِبِ، مِنْ فَعْلٍ مَزِيدٍ لَهُ حَرْفَانِ زَائِدَانِ (التَّاءُ وَ تَكَرُّرُ عَيْنِ الْفَعْلِ)، مِنْ بَابِ «تَفَعَّلَ»، لِأَزْمٍ، مَعْلُومٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلٌ وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ وَ خَبَرٌ لِلْمَبْتَدَأِ (كُلٌّ)
- ٣) كَاذِبَةٌ: اسْمٌ، مَفْرَدٌ مُؤنَّثٌ، اسْمُ الْفَاعِلِ مِنْ مَصْدَرٍ «تَكْذِيبٌ»، مَعْرَبٌ، نَكْرَةٌ / صِفَةٌ أَوْ نَعْتٌ وَ مَنْصُوبٌ بِالتَّبَعِيَّةِ
- ٤) يُرَافِقُ: فَعْلٌ مَضَارِعٌ، لِلْمَفْرَدِ الْمَذْكَرِ الْغَائِبِ، مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ «مُفَاعَلَةٌ» وَ لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ، مُتَعَدِّ، مَعْلُومٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلُهُ «مَنْ» وَ مَفْعُولُهُ ضَمِيرٌ «نَا» وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ

۸۲- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- ۱) يَجِبُ عَلَى الطَّلَابِ أَنْ يَتَعَلَّمُوا دُرُوساً مِنْ الْأَمْتِحَانَاتِ لِأَنَّهَا تُسَاعِدُهُمْ.
- ۲) لَا تُجَادِلِ الْجَاهِلِينَ وَلَا تُجَالِسْهُمْ لِأَنَّهُمْ لَا يَقْبَلُونَ الْحَقَائِقَ.
- ۳) فَقَلْنَا لِأَسْتَاذِنَا: عَلَّمْنَا دَرَساً يَجْمَعُ لَنَا خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.
- ۴) إِذَنْ لَا يَسْتَطِيعُ الْكَذَّابُ أَنْ يُخْفِيَ كِذْبَهُ أَوْ يُنْكِرَهُ.

۸۳- عَيْنِ غَيْرِ الصَّحِيحِ فِي التَّوْضِيحَاتِ حَوْلَ سَبَبِ اسْتِخْدَامِ الْأَحْرُفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ أَوْ دَلَالَتِهَا:

- ۱) لَيْتِنَا لَا نَتَجَسَّسُ فِي أَعْمَالِ الْآخِرِينَ ← يَتَمَتَّى الْقَائِلُ مَوْضِعاً حَدِثُهُ صَعِبٌ وَلَكِنْ لَيْسَ مُسْتَحْبَباً
- ۲) إِنَّ الْعِلْمَ ثَرَوَةٌ لَا يَقْدُرُ الظَّالِمُونَ أَنْ يُضَيِّعُوهَا ← يُؤَكِّدُ الْحَرْفُ الْمُشَبَّهَ عَلَى جُمْلَةٍ «الْعِلْمُ ثَرَوَةٌ لَا يَقْدُرُ الظَّالِمُونَ...»
- ۳) كَأَنَّ الْأَبَّ جَاءَ بِالرُّوَدِ لَكِنَّ حَتَّى تَفْرَحَ بِرُؤْيَيْهَا ← تَدُلُّ «كَأَنَّ» عَلَى الظَّنِّ لَا التَّشْبِيهِ وَفِي الْعِبَارَةِ حَرْفٌ مُشَبَّهٌ وَاحِدٌ فَقَطْ
- ۴) عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنْ تَبَادُلَ الْمَفْرَدَاتِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ ← فِي الْعِبَارَةِ حَرْفٌ مُشَبَّهٌ وَاحِدٌ وَهُوَ جَاءَ لِإِصْلَاحِ الْجُمْلَتَيْنِ

۸۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَعْيِينِ الْأَبْوَابِ:

- ۱) تَعَلَّمْنَا الْمَعْلَمَةَ طُرُقَ النَّجَاحِ الْمَخْتَلِفَةِ فِي هَذَا الْمَجَالِ! (تَفْعَلُ)
- ۲) فَهَمَّتُ أَنْ تُجَارَ هَذِهِ الْمَدِينَةَ تَعَامَلُوا مَعَ هَذَا الرَّجُلِ! (مُفَاعَلَةٌ)
- ۳) يَجِبُ أَنْ يَنْصَلَ جَمِيعَ الْمُسَافِرِينَ بِمُدِيرِ هَذَا الْفُنْدُقِ! (اِفْتِعَالُ)
- ۴) تَغَيَّرَ صُعُوبَاتُ الْحَيَاةِ الْمَخْتَلِفَةِ أَفْكَارَ الْإِنْسَانِ أحياناً! (تَفْعَلُ)

۸۵- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي تَعْيِينِ الْخَبَرِ لِلْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ:

- ۱) ظَنَنْتُ زَمِيلَتِي أَنَّ طَالِبَاتِ صَفِّ آخَرٍ يُمَارِسْنَ نَشَاطَةً حُرّاً. (يُمَارِسْنَ)!
- ۲) إِنَّ أبعادَ تَأْثِيرِ اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ عَلَى الْعَرَبِيَّةِ أَكْثَرَ مِمَّا نَزْعَمُ. (أَكْثَرُ)!
- ۳) إِعْلَمُوا أَنَّ هَوْلَاءَ طُلَّابٍ يَجْتَهِدُونَ لِلْحُصُولِ عَلَى غَايَاتِهِمْ. (يَجْتَهِدُونَ)
- ۴) لَيْتَ فَصْلَ الرَّبِيعِ فِي بِلَدِنَا طَوِيلٌ لِنَتَنَقَّعَ بِهِ كَثِيراً. (طَوِيلٌ)

تاریخ

۸۶- کدام موارد دربارهٔ سلسلهٔ «هان» از سلسله‌های چین باستان، درست است؟

الف: گشایش جادهٔ ابریشم

ب: ساختن شبکهٔ گسترده‌ای از جاده‌ها

پ: یکسان‌سازی مقیاس وزن‌ها، اندازه‌ها و عیار سکه‌ها

ت: راه‌یابی آیین بودا به چین

- ۱) «ب» - «پ»   ۲) «الف» - «ب»   ۳) «الف» - «ت»   ۴) «پ» - «ت»

۸۷- هریک از عبارتهای زیر به ترتیب در توصیف کدام یک از اقوام یا تمدن‌ها است؟

الف: شهرهای خود را براساس نقشه‌های دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.

ب: بقایای کاخ‌شاهی آن‌ها، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفتهٔ آنان دارد.

پ: آن‌ها به افتخار پیروزی‌های نظامی خود بناهای یادبود زیادی را برپا کردند.

ت: این تمدن به‌سبب موقعیت ویژهٔ جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

- ۱) تمدن درهٔ سند - میسنی‌ها - رومی‌ها - هند   ۲) آریاییان هند - رومی‌ها - یونانی‌ها - یونان
- ۳) آتنی‌ها - رومی‌ها - اسپارته‌ها - چین   ۴) تمدن درهٔ سند - مینوسیان - رومی‌ها - چین

۸۸- کدام گزینه تقدم و تأخر رویدادهای زیر را به درستی بیان می کند؟

الف: بروز جنگ‌های پلوپونزی

ب: لشکرکشی اسکندر به هند

پ: تسلط رومیان بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن

ت: جنگ‌های بزرگ دولت شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر

۱) «ب» پیش از «ت» و پس از «پ» رخ داده است.

۲) «الف» پیش از «ب» و پس از «ت» روی داده است.

۳) «ت» پیش از «پ» و پس از «الف» روی داده است.

۴) «پ» پیش از «الف» و پس از «ب» رخ داده است.

۸۹- کدام موارد درباره پیشینه تحقیقات جدید درباره تاریخ ایران باستان، درست است؟

الف: در دوره صفویه، تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به ایران و شناخت فرهنگ و تاریخ ایران زیاد شد.

ب: در زمان محمدرضا قاجار یک افسر آمریکایی به نام سِرهنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد.

پ: در سال ۱۳۰۶ ش، کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد.

ت: دولت انگلستان اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد.

۱) «ب» - «ت» ۲) «الف» - «ت» ۳) «ب» - «پ» ۴) «الف» - «پ»

۹۰- هریک از توضیحات زیر به ترتیب با کدام مورد به لحاظ تاریخی همخوانی دارد؟

الف: در دوران فرمانروایی آن‌ها معماری پیشرفت چشمگیری یافت و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد.

ب: این سکونتگاه‌ها از مراکز عمده تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند.

پ: کهن‌ترین نشانه و آثار حضور انسان در ایران مربوط به این منطقه است.

ت: سیمش از شهرهای این حکومت است که احتمالاً بر جای خرم‌آباد کنونی قرار داشته است.

۱) آشور - جیرفت کرمان - چغاگلان - بابل

۲) بابل - تپه زاغه قزوین - کشف‌رود در نزدیکی مشهد - آشور

۳) ایلام - تپه یحیی در استان کرمان - کشف‌رود در نزدیکی مشهد - ایلام

۴) ایلام - شهداد کرمان - شهر سوخته سیستان - ایلام

۹۱- کدام یک از گزینه‌های زیر مربوط به دین و اعتقادات فرهنگی دوره ایلام است؟

الف: آنان معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فروفرستادن سیل و طوفان و یا خشک‌سالی تنبیه خواهد کرد.

ب: به عقیده آنان، خدایان دارای نیروی ماوراءطبیعی بودند که آنان را بر هر کاری توانا می‌ساخت.

پ: آن‌ها به زندگی پس از مرگ باور داشتند و معتقد بودند که روح پس از مدتی سرگردان می‌ماند و سپس به جسم باز می‌گردد.

ت: کاوش‌های باستان‌شناسی، نشان می‌دهد که احترام و تقدس «الهه»، در بین آن‌ها رواج داشته است.

۱) «الف» - «پ» ۲) «ب» - «ت» ۳) «الف» - «ت» ۴) «ب» - «پ»

۹۲- کدام عامل یا رویداد زمینه به تخت نشستن «نادر» را فراهم آورد؟

۱) کشته شدن فتحعلی‌خان رئیس ایل قاجار ۲) نظر مساعد شورای مغان در رابطه با پادشاهی نادر

۳) پیروزی‌های برق‌آسای نادر در جنگ‌های داخلی و خارجی ۴) پیروزی بر تهماسب دوم مهم‌ترین مدعی سلطنت

۹۳- کدام گزینه در مورد صدراعظم‌های عصر قاجار، درست است؟

۱) محمودولی‌خان سپهسالار، به یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در جلوگیری از نفوذ روس‌ها در ایران داشت.

۲) محمدرضا صدراعظم خود قائم‌مقام فراهانی را کشت و ناصرالدین‌شاه وزیر مقتدر خود امیرکبیر را کشت.

۳) صدراعظم‌ها از موقعیت خود برای اصلاح امور کشور و ارتش، رونق کسب و کار و رفاه مردم بهره می‌بردند.

۴) پس از شاه و خاندان شاهی، وزیر اعظم یا صدراعظم از قدرت و جایگاه بالایی برخوردار بود.

۹۴- به ترتیب هریک از عبارتهای زیر در مورد کدام یک از مورخان است؟

الف: نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داد.

ب: او می‌گوید تاریخ‌نگار را هم لازم است که راست‌گفتاری پیشه کند. فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند.

پ: او سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده پوشی‌ها و مداخلی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.

ت: بازتاب بینش نوین تاریخ‌نگاری در کتاب او دیده می‌شود.

۱) الف) محمدجعفر خورموجی ب) محمد خاوری شیرازی پ) محمدجعفر خورموجی ت) میرزافتحعلی آخوندزاده

۲) الف) خاوری شیرازی ب) محمدجعفر خورموجی پ) اعتمادالسلطنه ت) میرزافتحعلی آخوندزاده

۳) الف) خاوری شیرازی ب) محمدجعفر خورموجی پ) خاوری شیرازی ت) ناظم‌الاسلام کرمانی

۴) الف) محمدجعفر خورموجی ب) خاوری شیرازی پ) اعتمادالسلطنه ت) ناظم‌الاسلام کرمانی

- ۹۵- کدام گزینه پاسخ سؤالات زیر است؟
 الف: این منبع تاریخی از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق العاده‌ای دارد.
 ب: در این دوران نشریات رشد سریعی پیدا کردند.
 پ: این آثار حاوی اطلاعات ارزشمندی هستند که به‌ندرت در سایر منابع یافت می‌شود.
 ت: این روزنامه، اولین روزنامه ایرانی است.
- ۱) الف) سفرنامه‌ها (ب) پس از پیروزی انقلاب مشروطه (پ) خاطرات (ت) کاغذ اخبار
 ۲) الف) سفرنامه‌ها (ب) عصر پهلوی (پ) خاطرات (ت) وقایع‌اتفاقیه
 ۳) الف) نشریات (ب) پس از پیروزی انقلاب مشروطه (پ) اسناد و منابع آرشیوی (ت) کاغذ اخبار
 ۴) الف) نشریات (ب) عصر پهلوی (پ) اسناد و منابع آرشیوی (ت) وقایع‌اتفاقیه

جغرافیا

- ۹۶- کدام عبارت متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟
 «دو منطقه کوهستانی تالش و کوه‌های شمال خراسان .....»
- ۱) در شمال کشور قرار دارند که اولی جهت شمالی - جنوبی دارد و در دومی رشته‌کوه مهم بینالود در اطراف نیشابور قرار دارد.
 ۲) به‌شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار گرفته‌اند.
 ۳) از کوه‌های حاصل برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا هستند و اولی جهت شمالی - جنوبی و دومی امتداد شرقی - غربی دارد.
 ۴) دارای چین‌خوردگی‌های دیواره‌مانندی با دره‌های موازی هستند که در جهت شمال غربی - جنوبی شرقی قرار گرفته‌اند.
- ۹۷- با توجه به موارد زیر کدام گزینه در رابطه با «علت پیدایش دشت‌ها» درست است؟
 الف: ماهی‌دشت کرمانشاه
 ب: دشت نهاوند همدان
 پ: دشت ارژن فارس
- ۱) مورد «الف» همانند «ب» و برخلاف «پ» هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حدفاصل تاقدیس‌ها ایجاد شده است.
 ۲) مورد «ب» برخلاف «الف» و «پ» در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته است.
 ۳) مورد «پ» برخلاف «الف» و «ب» حاصل انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست است.
 ۴) مورد «الف» همانند «پ» و برخلاف «ب» حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین است.
- ۹۸- با بررسی نقشه پراکندگی جلگه‌ها در ایران کدام مورد به مفهوم درستی اشاره دارد؟

- ۱) جلگه‌ها که سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند و حصار کوهستانی آن‌ها را فراگرفته است؛ به دلیل حاصل خیز بودن خاک جمعیت زیادی را در خود جای می‌دهند.
 ۲) رودهای طغیانی که به دریاها می‌ریزد نهشته‌ها و آبرفت‌های فراوانی را بر جلگه‌های ساحلی، تحمیل و مرتباً مکان و وسعت جلگه‌ها را دچار تغییر می‌کند.
 ۳) جلگه‌ها یکی از بهترین مکان‌ها برای انجام فعالیت‌های اقتصادی هستند که ارزش‌هایی همچون معادن گچ، نمک و مصالح ساختمانی و امکان استفاده از انرژی پاک، مانند انرژی خورشید و باد دارند.
 ۴) مواردی همچون احداث جاده‌ها در مناطق حساس به دست‌کاری‌های انسانی و بهره‌برداری وسیع از منابع طبیعی و طغیان‌های دوره‌ای رودها، از عوامل انسانی گسترش فرسایش جلگه‌ها هستند.

۹۹- کدام مورد ارتباط عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران را با عبارت‌های زیر، به ترتیب از «الف» تا «پ» به درستی مطرح کرده است؟
 الف: به این دلیل هوا در استان‌های هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان گرم‌تر ولی در مناطق شمالی سردتر است.
 ب: جهت رشته‌کوه‌های بلند مانند البرز و زاگرس در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد.
 پ: مهم‌ترین عواملی که موجب ریزش برف و باران و تأمین آب در ایران می‌شود.

- (۱) عرض جغرافیایی - عرض جغرافیایی - میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها
- (۲) قرار گرفتن ایران در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای - ورود توده‌های هوا - موقعیت جغرافیایی
- (۳) فاصله از منابع رطوبتی - موقعیت جغرافیایی - عرض جغرافیایی
- (۴) موقعیت جغرافیایی - میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها - ورود توده‌های هوا

۱۰۰- کدام گزینه، موارد «الف»، «ب» و «پ» در جدول زیر به ترتیب کامل می‌کند؟

تأثیر	منشأ	زمان ورود	توده هوا
«پ»	دریای سرخ	«ب»	«الف»

- (۱) مرطوب غربی - دوره گرم سال - افزایش دما در جنوب غربی ایران
- (۲) مرطوب موسمی - تابستان‌های گرم - افزایش شدید دما
- (۳) سودانی - دوره سرد سال - بارندگی
- (۴) گرم و خشک - دوره سرد سال - باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران

۱۰۱- کدام موارد جاهای خالی را به درستی کامل می‌کند؟

«.....» از مهم‌ترین داده‌های هواشناسی هستند که در ایستگاه‌های هواشناسی ..... در نقاط مختلف کشور اندازه‌گیری می‌شوند.

- (۱) بارش و رطوبت - سنجش فشار
- (۲) بارش و فشار هوا - هم‌دیدهبانی
- (۳) دما و رطوبت - سینوپتیک
- (۴) دما و فشار هوا - رطوبت‌سنج

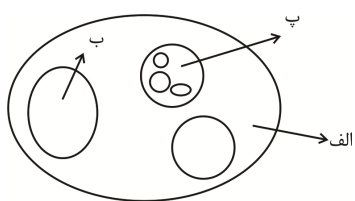
۱۰۲- با توجه به موارد زیر، کدام عبارت با مشخصات شهر و شهرنشینی مطابقت دارد؟

الف: فقر شهری
 ب: بیکاری

پ: بهبود روشنایی معابر
 ت: جرم و بزهکاری

- (۱) «ب» از عواملی است که منجر به «الف» می‌شود و بین «الف» با «ت» ارتباط زیادی وجود دارد.
- (۲) «پ» از مواردی است که در نتیجه «الف» به وجود می‌آید و برای مقابله با «ب» می‌توان از آن استفاده کرد.
- (۳) «پ» از عوامل کاهش «ت» است که به کمک آن می‌توان در زمینه شناخت «ب» هم گام‌هایی برداشت.
- (۴) «الف» منجر به «ت» می‌شود و در نتیجه امکان کاهش «پ» وجود دارد.

۱۰۳- با توجه به شکل زیر، کدام مورد مطابق با شهرنشینی در جهان است؟

- (۱) در صورتی که «پ» مگالاپلیس باشد، «الف» حومه و «ب» نیز شهرک اقماری می‌باشد.
- (۲) در صورتی که «ب» یک مگاسیتی باشد، «پ» به عنوان منطقه ابرشهری و «الف» یک کلان‌شهر خواهد بود.
- (۳) اگر «الف» مگالاپلیس باشد، «ب» منطقه مادرشهری خواهد بود و «پ» متروپل را به نمایش می‌گذارد.
- (۴) اگر «پ» مگالاپلیس باشد، «ب» نقش حومه شهری را خواهد داشت و «الف» مگاسیتی خواهد بود.

۱۰۴- کدام عبارت با شکل داده‌شده، مطابقت دارد؟

- (۱) در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد.
- (۲) در طراحی مدیریت شهری، زیبایی شهر و فضاهای مختلف آن به طوری که انسان در آن احساس آرامش و تعلق خاطر کند، اهمیت زیادی دارد.
- (۳) معماری و طراحی شهر بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است.
- (۴) از ارکان پایداری یک شهر سالم به حداقل رساندن آلودگی و تخریب محیط زیست است.

با اجرای طرح یام تا نام، تجهیز ۱۰۰۰ منزل مسکونی در شهر یزد به انرژی خورشیدی، از سال ۱۳۹۶ آغاز شده است.

۱۰۵- با توجه به اصطلاحات مقرر و موقعیت، می‌توان گفت که ..... در ادامه حیات آن سکونتگاه نقش مهمی ایفا می‌کند و ..... می‌تواند موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود.

- ۱) عوامل انسانی و طبیعی - روستاها و شهرهای اطراف آن
- ۲) موقعیت یک شهر یا روستا - برخی تغییرات محیط پیرامون
- ۳) هسته اولیه - عوامل سیاسی و تصمیمات حکومتی
- ۴) محل استقرار شهر و روستا و عوامل طبیعی - فقط عوامل طبیعی

منطق و فلسفه

۱۰۶- کدام گزینه درباره مفاهیم کلی درست نیست؟

- ۱) مصادیق آن اگرچه مشخص نیست ولی می‌تواند متعدد باشد.
- ۲) می‌تواند مانند مفاهیم جزئی، مصداقی نداشته باشد.
- ۳) آنچه در دنیای بیرونی می‌بینیم مصداقی از مفاهیم جزئی‌اند.
- ۴) وجود کلی مانند وجود جزئی بیرون از ذهن، مورد اختلاف نیست.

۱۰۷- در کدام گزینه رابطه بین دو مفهوم می‌تواند عموم و خصوص مطلق باشد؟

- ۱) کشوری با پیشینه تاریخی بلندمدت، می‌تواند دارای آثار تاریخی فراوانی باشد.
- ۲) جسم از هوا بر زمین فرو افتاد و شکست.
- ۳) درختان جنگل را قطع کردند تا چوب‌های آن را به فروش رسانند.
- ۴) در آب اتم‌های اکسیژن و هیدروژن شناور هستند.

۱۰۸- با توجه به گزاره زیر کدام گزینه درباره نسبت‌های چهارگانه و تعداد آن‌ها «درست» است؟

«سعدی شاعر بزرگی است که در ایران مورد ستایش مردم است. او انسان را از جسم خاکی عبور می‌دهد تا با الله قرین گردد.»

- ۱) ۲ مورد عموم و خصوص مطلق و ۲ مورد عموم و خصوص من وجه
- ۲) ۲ مورد عموم و خصوص مطلق و ۳ مورد عموم و خصوص من وجه
- ۳) ۳ مورد عموم و خصوص مطلق و ۳ مورد عموم و خصوص من وجه
- ۴) ۳ مورد عموم و خصوص مطلق و ۲ مورد عموم و خصوص من وجه

۱۰۹- ایراد کدام تعریف زیر به درستی بیان نشده است؟

- ۱) مثلث: شکلی با اضلاع برابر (جامع نیست)
- ۲) مربع: شکلی محدود به چهار ضلع مساوی (مانع نیست)
- ۳) مستطیل: شکلی که مجموع زوایای آن ۳۶۰ درجه است. (مانع نیست)
- ۴) دوزنقه: شکلی چهارضلعی (مانع و جامع نیست)

۱۱۰- کدام گزینه درباره تعریف و انواع آن در منطق، «درست» است؟

- ۱) در تعریف یک مفهوم مهم آن است که دقیق و منطقی تعریف شود حتی اگر با فهم مخاطب هماهنگ نباشد.
- ۲) هرگونه تعریفی در منطق کاربرد دارد اگر چه تکیه منطق بر تعریف تحلیلی است.
- ۳) تعریف هر مفهومی ضرورت ندارد و منطق می‌کوشد در تعریف ماهیت مفهوم را به مخاطب بشناسد.
- ۴) در تعریف لفظی که مفهوم آسان‌تر و آشناتر به ذهن می‌آید، ماهیت آن نیز برای مخاطب مشخص می‌گردد.

۱۱۱- کدام گزینه درباره استنتاج بهترین تبیین نادرست است؟

- ۱) نوعی استدلال استقرایی است که در آن دقیقاً همانند یک کارآگاه عمل می‌شود.
- ۲) این استدلال در زندگی روزمره و نیز بررسی و فرضیات علمی کاربرد دارد.
- ۳) مانند استقرا حکم کلی صادر می‌شود که احتمال نادرستی در آن می‌رود.
- ۴) بر پیش‌فرض‌های درست که علمی هستند استوار است گرچه ممکن است نتیجه‌اش قطعی نباشد.

۱۱۲- در کدام یک از استدلال‌های زیر تمثیل دیده می‌شود؟

- ۱) صندوق ماشین بزرگ است و دوچرخه در آن قرار نمی‌گیرد پس دوچرخه بزرگ است.
- ۲) از آنجا که تیم ما در اولین بازی پیروز شد پس در بازی دوم نیز پیروز می‌شود.
- ۳) در آزمون ریاضی نمره نیاورده است پس در تمام آزمون‌ها نمره نخواهد آورد.
- ۴) در تمامی مشاغلی که تاکنون داشته‌ام کارآمد بوده‌ام پس در شغل جدید نیز این‌گونه خواهم بود.

۱۱۳- کدام گزینه دربارهٔ دو مفهوم وجود و ماهیت و «اصل مغایرت وجود و ماهیت» نادرست به نظر می‌رسد؟

- ۱) سلب وجود از ماهیت ممکن است به سبب آن باشد که حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل است.
- ۲) مغایرت وجود با ماهیت یعنی اینکه وجود نه عین ماهیت است و نه جزئی از آن.
- ۳) در واقعیت خارجی، هیچ ماهیتی از وجودش جدا نمی‌شود.
- ۴) اگر ماهیت نبود مفهوم وجود بی‌معنا و توخالی بود.

۱۱۴- کدام گزاره دربارهٔ مفهوم «ماهیت» درست است؟

- ۱) اگر ذغال را در نظر بگیریم سیاهی متعلق به وجود آن است و بی‌نیاز از دلیل.
- ۲) مفاهیمی که منعکس‌کنندهٔ ذات مصادیق خود و بیانگر چیستی آن‌ها هستند ماهیت را بازگو می‌کنند.
- ۳) جداسازی ذاتی از ماهیات گرچه در دنیای خارجی امکان پذیر است اما در عالم ذهن، ممتنع به نظر می‌رسد.
- ۴) جسم ذاتی انسان است و تا انسان را نتوانیم در ذهن تصور کنیم جسم بودن آن برایمان دور از ذهن خواهد بود.

۱۱۵- کدام گزینه دربارهٔ «واجب‌الوجود بالغیر» درست است؟

- ۱) نسبت واجب‌الوجود بالغیر با وجود و عدم، مساوی است.
- ۲) آنچه برای واجب‌الوجود بالغیر، ممتنع نباشد، حتماً واجب است و او آن را دارد.
- ۳) واجب‌الوجود بالغیر نسبت به هیچ‌کدام از صفات کمال، جهت امکانی ندارد.
- ۴) ذات واجب‌الوجود بالغیر همان وجود واجب است که حتی با ظروف تحلیل عقل این دو از یکدیگر جدا نمی‌باشند.

۱۱۶- کدام گزینه دربارهٔ «ممتنع بالذات» درست است؟

- ۱) مانند اجتماع نقیضین است که محال بودن آن به سبب آن است که چیزی موجب محال شدنش شده است.
- ۲) اگر علتی از بیرون کمک کند روزی پدید خواهد آمد و ذات امتناعی‌اش از بین خواهد رفت؛ مانند ماشین پرنده.
- ۳) هرگز وجود خارجی نداشته و نخواهد داشت چرا که ذاتش امری محال است.
- ۴) هرچه غیرخداست ذاتاً ممتنع بوده که علت بیرونی آن را از حالت امتناعی خارج کرده است.

۱۱۷- تصور کنید «الف» بدون آنکه علتی داشته باشد موجود گردد، در این حالت می‌توان گفت ...

- ۱) «الف» واجبی است که در موجودیت خود، وجود علت را ضروری نمی‌یابد.
- ۲) «الف» ضرورت رابطهٔ علی - معلولی را نادیده گرفته و بر علت خود تقدم یافته است.
- ۳) امتناع اجتماع نقیضین رخ داده که «الف» پدیدار گشته است.
- ۴) رابطهٔ امکانی «الف» بر هم خورده و ضرورت وجود در آن پیدا شده است.

۱۱۸- با توجه به دیدگاه دیوید هیوم دربارهٔ اصل علیت، کدام گزینه درست است؟

- ۱) قوهٔ تخیل آدمی که از ویژگی عادت برخوردار است توان آن را دارد که امور تجربه نشده را بازسازی کند و به آینده تعمیم دهد.
- ۲) قوهٔ تخیل همان ضرورت علی و معلولی پدیده‌هاست که بین دو پدید دائماً تکرار می‌شود و پیوستگی علی معلولی می‌یابد.
- ۳) می‌توان از روشنایی و گرمای آتش، سوزندگی آتش را دریابیم چراکه بررسی خصوصیات محسوس ما را بدان سو رهنمون می‌کند.
- ۴) با فلاسفهٔ مسلمان در این مسئله اختلاف دیدگاه دارد که حس می‌تواند مبنای اصل علیت باشد.

۱۱۹- کدام گزینه با اصل فلسفی بیان شده، هماهنگی ندارد؟

- ۱) گفتم چون درس خوانده‌ای در دانشگاه پذیرفته شده‌ای؛ گفت مگر با غیر درس خواندن هم می‌شود پذیرفته شد. (اصل سنخیت)
- ۲) در شناسنامه نام پدر می‌آید تا هویت فرزند مشخص باشد. (اصل علیت)
- ۳) تشنگی را آب فرو می‌نشانند و زخم را مرهم نقطه (اصل سنخیت)
- ۴) حسن ماشین سالم را به امید روشن شدن، استارت زد. (اصل علیت)

۱۲۰- کدام یک از موارد زیر دربارهٔ اصل سنخیت نادرست است؟

- ۱) شباهت میان علت و معلول را بیان می‌کند و بیانگر نظم و پیوستگی است.
- ۲) مناسبت خاص میان علت و معلول را ضروری می‌داند.
- ۳) معلول هر چه به علت نزدیک‌تر باشد سنخیتش بیشتر است.
- ۴) هر چه سنخیت معلول به علت بیشتر شود به علت شبیه‌تر است.

روان‌شناسی

۱۲۱- پژوهشگری سعی دارد پرسش‌هایی را در حین جمع‌آوری اطلاعات به پرسش‌های قبلی خود اضافه کند و کار خود

را ادامه دهد. در کدام گزینه زیر به ویژگی روش به کار گرفته‌شده توسط این پژوهشگر اشاره نشده است؟

- ۱) اطلاعات جمع‌آوری‌شده مربوط به دامنه‌ای از موضوعات غیرقابل مشاهدهٔ مستقیم است.
- ۲) از طریق تعیین پرسش بعدی، پس از دریافت پاسخ‌های قبلی افراد، هدایت می‌شود.
- ۳) استفاده، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید همراه با سایر روش‌ها انجام شود.
- ۴) گفت‌وگوی سازمان‌یافته‌ای است که در مسیر هدف مشخصی هدایت می‌شود.

۱۲۲- کدام مورد در ارتباط با رشد کودکان درست است؟

- (۱) رفتار کودکی که در حین راه رفتن هر از چند گاهی برای رفع خستگی به مدت کوتاهی می‌نشیند، در حیطه هیجانی بررسی می‌شود.
 (۲) بررسی توانایی کودکان برای بیان یک رویداد به‌ترتیبی که از آغاز تا پایان رخ داده است، به حوزه هیجانی رشد مربوط است.
 (۳) رفتار کودک سه‌ساله‌ای که والدین خود را گاز می‌گیرد و کتک می‌زند، در حیطه شناختی رشد بررسی می‌شود.
 (۴) علاقه نسبتاً پایدار کودک نسبت به یک شخص، در حیطه هیجانی رشد مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱۲۳- موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از سطوح شناخت است؟

- نگهداری اطلاعات معنادار شده در ذهن
 - داوری و ارزیابی پیرامون ارزش‌های اخلاقی
 - انتساب چراغ قرمز به چراغ راهنمایی و رانندگی
 - گزینش همزمان دو نوع اطلاعات از میان اطلاعات دریافتی

- (۱) پایه - عالی - عالی - پایه
 (۲) عالی - عالی - پایه - عالی
 (۳) پایه - عالی - پایه - پایه
 (۴) عالی - پایه - عالی - عالی

۱۲۴- در کدام گزینه به ترتیب به درستی و نادرستی جملات زیر اشاره شده است؟

- اشتباه دانشمندان تجربی در بررسی‌های مربوط به امور غیرقابل مشاهده این است که ادعا می‌کنند چیزی درباره این امور نمی‌دانند.

- بسط و توسعه فرضیه‌های تاییدشده در مورد یک موضوع، به شکل‌گیری قانون منجر می‌شود.
 - انتخاب اتومبیل براساس قدرت موتور به پردازش مفهومی اشاره دارد.

- روش علمی، روشن‌سازی یک موقعیت نامعین در فرآیند جست‌وجوی باقاعده و نظام‌مند است.

- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۲) نادرست - نادرست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - درست
 (۴) درست - نادرست - درست - نادرست

- ۱۲۵- پژوهشگری سعی دارد به بررسی تأثیر جنسیت (مؤنث و مذکر بودن) کودکان چهارساله بر انتخاب نوع اسباب‌بازی بپردازد. او تعدادی عروسک و کامیون اسباب‌بازی را در اختیار تعدادی دختر و پسر قرار می‌دهد و مدت زمان بازی آن‌ها با هریک از اسباب‌بازی‌ها را ثبت می‌نماید. بنابراین پژوهشگر، کدام روش جمع‌آوری اطلاعات را به کار برده است؟

- (۱) روشی که خصوصیت اصلی آن گفت‌وگوی هدفمند و سازمان‌یافته است.
 (۲) روشی که در آن از اشکال مختلف نمره‌گذاری استفاده می‌شود.
 (۳) روشی که موضوع مورد مطالعه را به‌طور دقیق اندازه می‌گیرد.
 (۴) روشی که از طریق آن الگوهای رفتاری ثبت می‌شود.

- ۱۲۶- با توجه به تعاریف مختلف در حوزه روان‌شناسی، هریک از جملات زیر به ترتیب به کدام وجه از ویژگی‌های دوگانۀ این تعریف اشاره کرده است؟

- مهسا به دلیل عدم توجه به اولویت‌بندی اهداف خود دچار سرخوردگی و شکست شده است.

- حمید با تماشای مسابقات ژیمناستیک المپیک، به ادامه فعالیت‌های خود در این حوزه می‌پردازد و هرروز ورزش می‌کند.

- مریم به‌عنوان یک قاضی به قضاوت رفتارهای مجرمانه می‌پردازد.

- (۱) رفتار - رفتار - شناخت
 (۲) فرآیندهای ذهنی - شناخت
 (۳) فرآیندهای ذهنی - فرآیندهای ذهنی - رفتار
 (۴) شناخت - رفتار - رفتار

۱۲۷- پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب در کدام جنبه از رشد انسان بررسی می‌شود؟

- آیا تنبیه رفتار نادرست دانش‌آموز خطاکار باید به‌گونه‌ای باشد که او یاد بگیرد در موقعیت‌های دیگر بهتر عمل کند؟
 - آیا تلاش می‌کنید راهکار مناسبی برای برقراری تعادل بین انتظارات‌تان از والدین و عملکرد واقعی آنان پیدا کنید؟
 - آیا اگر کسی به شما بگوید تصمیمی که گرفته‌اید بیخود است، ناراحت می‌شوید؟
 - می‌خواهم جای شما را در کلاس عوض کنم، می‌خواهید در کنار چه کسی بنشینید؟

- (۱) درک اخلاقی - شناختی - هیجانی - اجتماعی
 (۲) اجتماعی - شناختی - درک اخلاقی - درک اخلاقی
 (۳) درک اخلاقی - هیجانی - شناختی - اجتماعی
 (۴) اجتماعی - هیجانی - اجتماعی - درک اخلاقی

۱۲۸- در کدام مورد به ترتیب به درستی یا نادرستی عبارتهای زیر اشاره شده است؟

- زمان لازم برای تفکر و پردازش اطلاعات در دوره نوجوانی کاهش می‌یابد.

- نوجوان در مواجهه با شرایط و موقعیت‌های جدید، احتمالاتی را در نظر می‌گیرد که کودک معمولاً به آن نمی‌اندیشد.
 - پذیرفتن قیافه خود مربوط به ویژگی جسمی هویت است.

- وقوع ریش جنسی و تغییرات مرتبط با توانایی تولیدمثل در نوجوانی آشکارترین نشانه اولیه بلوغ است.

- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۲) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۳) درست - درست - درست - نادرست
 (۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

۱۲۹- در مقایسه نوجوانان با کودکان کدام مورد توصیف درست‌تری برای نوجوانان ارائه نموده است؟

- ۱) اطلاعات را بیشتر به صورت معنایی رمزگردانی می‌کنند و برای مدت بیشتری در حافظه نگهداری می‌کنند، اما در بازیابی اطلاعات پختگی لازم را ندارند.
- ۲) برخلاف کودکان، بر اساس واقعیات عینی و ظاهری به پردازش اطلاعات می‌پردازند.
- ۳) احساس منحصربه‌فرد بودن می‌کنند و در ارزیابی‌های خود به محاسن و معایب توجه واقع‌بینانه دارند.
- ۴) به دنبال تقویت حافظه خود بوده و در پی فراگیری چگونه به حافظه سپردن اطلاعات هستند.

۱۳۰- به ترتیب در مثال‌های زیر نوع حرکت جسمانی کدام است؟

«دوچرخه‌سواری - پریدن - گرفتن فنجان در دست - صعود کردن - بستن دکمه لباس»

- ۱) درشت - درشت - ظریف - درشت - ظریف
- ۲) ظریف - درشت - درشت - ظریف - درشت
- ۳) درشت - ظریف - درشت - درشت - ظریف
- ۴) ظریف - ظریف - ظریف - ظریف - درشت

۱۳۱- با توجه به شعر «پس زبان کودکی باید گشاد چون سر و کار تو با کودک فتاد»، بیانگر چیست؟

- ۱) به حدیثی از پیامبر اشاره دارد که کودکان را در هفت‌سال اول زندگی، فاقد عواطف و احساسات می‌داند و به همراهی والدین با آنان تأکید دارد.
- ۲) یادآور ویژگی‌های کودکان زیر هفت‌سال از دیدگاه پیامبر (ص) است که به تلاش در جهت تأدیب آن‌ها تأکید دارد.
- ۳) به سفارش پیامبر (ص) به والدین، مبنی بر هماهنگ بودن با فرزندان زیر هفت‌سال خود و عمل کردن مطابق با میل آنان تأکید دارد.
- ۴) بیانگر توصیه‌های تربیتی پیامبر (ص) به والدین است که نظرخواهی و مشورت با کودکان زیر هفت‌سال را از موضوعات مهم می‌داند.

۱۳۲- پیش‌بینی توانایی کودکان مبنی بر اینکه به‌طور میانگین در یک‌سالگی قادر به بیان اولین کلمه هستند، نشانگر

کدام موضوع زیر است؟

- ۱) وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آمادگی زیستی افراد برای رشد دارد.
- ۲) عوامل وراثتی و محیطی در بروز ویژگی‌های ارثی با یکدیگر تعامل دارند.
- ۳) زمان‌بندی ژنتیکی رشد یک فرد تحت تأثیر برنامه رشد طبیعی او قرار ندارد.
- ۴) عوامل محیطی برنامه رشد طبیعی ما را قبل و بعد از تولد تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۱۳۳- کدام عبارت زیر نادرست است؟

- ۱) آغاز نوجوانی و شروع بلوغ جنسی به‌طور میانگین در ۱۱ تا ۱۴ سالگی اتفاق می‌افتد.
- ۲) فرد ۵۴ ساله‌ای که به ارزیابی ساختار زندگی خود می‌پردازد در دوره میان‌سالی قرار دارد.
- ۳) اهمیت دستیابی به استقلال هیجانی برای فرد ۳۸ ساله، او را در دوره بزرگسالی دوم قرار می‌دهد.
- ۴) ۶۷ سالگی که می‌تواند زندگی فردی در این سن را برای دیگران الهام‌بخش سازد، مربوط به دوره پیری است.

۱۳۴- روان‌شناسی در مواجهه با این سؤال که برخی دانش‌آموزان در زمان امتحان دچار استرس می‌شوند، این پاسخ را

ارائه کرده است که: «انتظارات غیرواقع‌بینانه والدین از فرزندان، موجب اضطراب امتحان می‌شود.» کدام مورد در

رابطه با پاسخ او، درست است؟

- ۱) پاسخ قطعی، خردمندانه و پذیرفته‌شده در مورد تبیین اضطراب امتحان است.
- ۲) قانونی درباره اضطراب است که با ترکیب قوانین و اصول مختلف به دست آمده است.
- ۳) نظریه‌ای است که توضیح می‌دهد چرا و در چه شرایطی اضطراب امتحان رخ می‌دهد.
- ۴) فرضیه‌ای است که درستی یا نادرستی آن باید از طریق تجربی مورد آزمون قرار بگیرد.

۱۳۵- به ترتیب عبارت زیر به کدام هدف روان‌شناسی مربوط می‌شود؟

- دانستن اینکه یک ماده شیمیایی خاص چه ویژگی‌هایی دارد.

- این ماده شیمیایی چرا در ترکیب یک ماده دیگر چنین واکنشی می‌دهد.

- تعیین زمان واکنش آن در موقعیتی دیگر

- ۱) توصیف - پیش‌بینی - تبیین
- ۲) تبیین - توصیف - پیش‌بینی
- ۳) توصیف - تبیین - پیش‌بینی
- ۴) تبیین - پیش‌بینی - توصیف

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

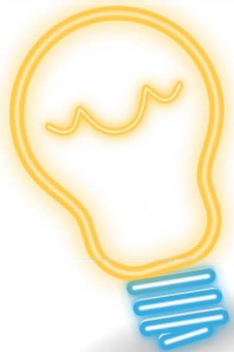

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

سازمان پیش از آموزش شور

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

زیبختناز

آزمون

آزمونهای سراسری گاج

join us ...

آزمون ۴ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم – مرحله دوم
(۱۴۰۳/۰۸/۱۸)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۱ درست است.

برای حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل به ترتیب زیر عمل می‌کنیم.

اول: طرفین معادله را به ضریب X^2 تقسیم می‌کنیم و مقدار ثابت را به سمت راست منتقل می‌کنیم.

$$2x^2 + 6x - 5 = 0 \Rightarrow 2x^2 + 6x = 5 \xrightarrow{\div 2} x^2 + 3x = \frac{5}{2}$$

دوم: مربع نصف ضریب X را به طرفین اضافه می‌کنیم.

$$k = \left(\frac{3}{2}\right)^2 = \frac{9}{4}$$

با توجه به اینکه k به دست آمد، نیازی به ادامه روش مربع کامل نیست. بریم برای حل معادله گویا!

$$\frac{x+2}{x-1} + \frac{1}{x} = \frac{9}{4} \Rightarrow \frac{x(x+2) + 1(x-1)}{(x-1)x} = \frac{9}{4} \Rightarrow$$

$$\frac{x^2 + 2x + x - 1}{x^2 - x} = \frac{9}{4} \Rightarrow 4x^2 - 9x = 4x^2 + 12x - 4 \Rightarrow$$

$$5x^2 - 21x + 4 = 0 \Rightarrow (5x - 1)(x - 4) = 0 \Rightarrow x = \frac{1}{5}, x = 4$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲ و ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲. گزینه ۳ درست است.

یک رابطه از مجموعه A به مجموعه B در صورتی تابع است که به هر عضو از مجموعه A دقیقاً یک عضو از مجموعه B نسبت داده شود. با این تعریف، رابطه گزینه ۳ نمی‌تواند تابع باشد؛ زیرا ممکن است مستطیل‌هایی با محیط یکسان دارای مساحت متفاوتی باشند. به این ترتیب به یک اندازه محیط، چند اندازه مساحت، نسبت داده می‌شود، که در این صورت تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۳. گزینه ۲ درست است.

در تابع f زوج مرتب‌هایی که مولفه اول یکسان دارند، باید مؤلفه‌های دوم مساوی داشته باشند.

$$(4, 2b + 3) \equiv (2^2, -9) \Rightarrow 2b + 3 = -9 \Rightarrow 2b = -12 \Rightarrow b = -6$$

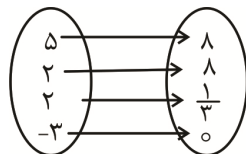
$$(-1, a^2 + 1) \equiv (-1, 5) \Rightarrow a^2 + 1 = 5 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = +2, a = -2$$

در نمایش پیکانی تابع g ، باید انتهای پیکان‌هایی که از یک عضو خارج شدند، مساوی باشند.

$$d = 2 - b \xrightarrow{b=-6} d = 2 - (-6) = 8$$

به‌ازای $a = 2$ که قبلاً به دست آورده بودیم و $d = 8, b = -6$ نمایش پیکانی g به شکل زیر رسم می‌شود که در این صورت

تابع نخواهد بود؛ زیرا به عضو ۲ از مجموعه اول، دو عضو متمایز ۸ و $\frac{1}{3}$ از مجموعه دوم نسبت داده شده است.

پس فقط $a = -2$ قابل قبول است. به‌ازای $a = -2$ و $b = -6$ و $d = 8$ تابع f را می‌نویسیم

$$f = \{(-8, c), (-1, 5), (4, -9), (-8, -1)\}$$

با توجه به زوج مرتب‌های $(-8, c)$ و $(-8, -1)$ نتیجه می‌گیریم $c = -1$ است. اکنون می‌توانیم حاصل $\frac{a-d}{c}$ را محاسبه کنیم.

$$\frac{a-d}{c} = \frac{-2-8}{-1} = 10$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۱ و ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شرایط مسئله حالت‌های زیر امکان‌پذیر است
حالت اول) یک کتاب تاریخی و ۳ کتاب علمی

$$\binom{2}{1} \times \binom{5}{3} = 2 \times 10 = 20$$

حالت دوم) یک کتاب تاریخی، ۳ کتاب ادبی

$$\binom{2}{1} \times \binom{3}{3} = 2 \times 1 = 2$$

حالت سوم) یک کتاب تاریخی، ۲ کتاب ادبی و یک کتاب علمی

$$\binom{2}{1} \times \binom{3}{2} \times \binom{5}{1} = 2 \times 3 \times 5 = 30$$

حالت چهارم) ۲ کتاب تاریخی و ۲ کتاب از بین ۸ کتاب باقی‌مانده (علمی و ادبی)

$$\binom{2}{2} \times \binom{8}{2} = 1 \times 28 = 28$$

تعداد کل حالت‌های ممکن، از مجموع موارد فوق به دست می‌آید.

$$20 + 2 + 30 + 28 = 80$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست است.

کل اعداد دو رقمی فرد که با ارقام ۰، ۱، ۲، ۳ می‌توان ساخت، اعداد ۱۱، ۲۱، ۳۱، ۱۳، ۲۳، ۳۳ هستند و تعداد آن‌ها ۶ تا است.

(۲) درست است.

پیشامد A به صورت زیر نوشته می‌شود و دارای ۷ برآمد است.

$$A = \{(4, 6), (6, 4), (6, 5), (6, 6), (1, \text{پ}), (3, \text{پ}), (5, \text{پ})\}$$

(۳) درست است.

قطعاً دانش‌آموزانی وجود دارند که سن آن‌ها بالای ۱۰ سال است و در کنکور ۱۴۰۴ شرکت می‌کنند.

(۴) نادرست است.

فضای نمونه‌ای جنسیت ۳ فرزند یک خانواده، دارای ۸ برآمد است.

$$S = \{(د, د, د), (د, د, پ), (د, پ, د), (د, پ, پ), (پ, د, د), (پ, د, پ), (پ, پ, د), (پ, پ, پ)\}$$

$$\Rightarrow n(S) = 8$$

تعداد پیشامدها از رابطه $2^{n(S)}$ به دست می‌آید.

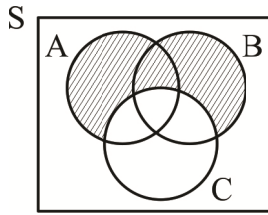
$$2^{n(S)} = 2^8 = 256$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

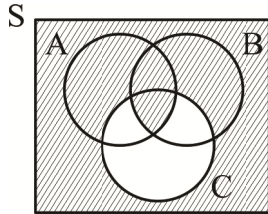
۶. گزینه ۳ درست است.

پیشامد گزینه ۳، قسمت سایه‌زده شده در نمودار را نمایش می‌دهد. نمودار مربوط به گزینه‌های دیگر به صورت زیر است.

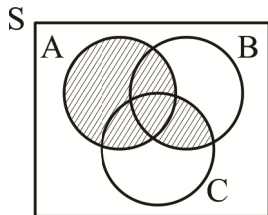
گزینه ۱) $(A \cup B) - C$

گزینه ۲) $(A \cap B) \cup C'$

گزینه ۴) $(A \cup B) \cap (A \cup C)$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷. گزینه ۲ درست است.

$$x^2 - x = 6 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow (x - 3)(x + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \\ x = -2 \end{cases}$$

$$x^2 - x = 12 \Rightarrow x^2 - x - 12 = 0 \Rightarrow (x - 4)(x + 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 4 \\ x = -3 \end{cases}$$

دامنه تابع f ، مجموعه $\{-3, -2, 3, 4\}$ می باشد که مجموع مقادیر منفی آن برابر با -5 است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸. گزینه ۱ درست است.

$$x^2 - x - 3 = 0 \Rightarrow x^2 - x = 3$$

$$\frac{1}{x^2 - x} - \frac{1}{2} = \frac{a}{6} \Rightarrow \frac{1}{3} - \frac{1}{2} = \frac{a}{6}$$

$$-\frac{1}{6} = \frac{a}{6} \Rightarrow a = -1$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۹. گزینه ۴ درست است.

حداقل ۳ فرزند پسر یعنی ۳ پسر و ۲ دختر یا ۴ پسر و ۱ دختر یا ۵ پسر و ۰ دختر، چون تعداد دخترها نباید فرد باشد؛ پس ۲ حالت قابل قبول می باشد (۳ پسر یا ۵ پسر)

$$\binom{5}{3} + \binom{5}{5} = 10 + 1 = 11$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰. گزینه ۴ درست است.

دو مجموعه A و B متمم یکدیگر هستند.

$$(A \cup B)' = S' = \emptyset$$

بنابراین: گزینه ۴ نادرست است.

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$ax^2 + 4ax - 7 - 8x + 4a = 0 \Rightarrow ax^2 + 4ax - 8x + 4a - 7 = 0$$

$$\Rightarrow ax^2 + (4a - 8)x + 4a - 7 = 0$$

شرط آنکه معادله درجه دوم ریشه مضاعف داشته باشد، آن است که $\Delta = 0$ باشد:

$$(4a - 8)^2 - 4(a)(4a - 7) = 0$$

$$\Rightarrow 16a^2 - 64a + 64 - 16a^2 + 28a = 0 \Rightarrow -36a = -64$$

$$a = \frac{64}{36} \Rightarrow a = \frac{16}{9}$$

$$(2x - 1)^2 = a \Rightarrow (2x - 1)^2 = \frac{16}{9} \Rightarrow 2x - 1 = \pm \sqrt{\frac{16}{9}}$$

$$2x - 1 = \pm \frac{4}{3} \Rightarrow 2x = 1 \pm \frac{4}{3} \Rightarrow \begin{cases} 2x = \frac{7}{3} \Rightarrow 6x = 7 \Rightarrow x = \frac{7}{6} \\ 2x = -\frac{1}{3} \Rightarrow 6x = -1 \Rightarrow x = -\frac{1}{6} \end{cases}$$

حاصل ضرب ریشه‌ها:

$$\left(\frac{7}{6}\right)\left(-\frac{1}{6}\right) = -\frac{7}{36}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{x+2}{x+3} - \frac{2x+3}{-(x-3)} = \frac{3x+1}{(x-3)(x+3)} \Rightarrow \frac{x+2}{x+3} + \frac{2x+3}{x-3} = \frac{3x+1}{(x-3)(x+3)}$$

طرفین معادله را در عبارت $(x+3)(x-3)$ ضرب می‌کنیم تا مخرج‌ها حذف شوند:

$$(x+3)(x-3)\left(\frac{x+2}{x+3} + \frac{2x+3}{x-3}\right) = \frac{3x+1}{(x-3)(x+3)}$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+2) + (x+3)(2x+3) = 3x+1$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 5x + 2 = 0 \xrightarrow{a+c=b} \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = -\frac{c}{a} = -\frac{-2}{3} \end{cases}$$

هیچ‌کدام از جواب‌ها، مخرج‌ها را صفر نمی‌کنند، پس هر دو جواب قابل قبول هستند، یعنی معادله دارای دو ریشه منفی است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۱ درست است.

برای آنکه عدد ساخته شده زوج باشد باید رقم یکان صفر یا ۶ باشد؛ بنابراین دو حالت در نظر می‌گیریم:

(الف) یکان صفر باشد:

$$\boxed{3} \times \boxed{3} \times \boxed{2} \times \boxed{1} = 18$$

بجز صفر و ۳

فقط صفر

(ب) یکان ۶ باشد:

$$\boxed{2} \times \boxed{3} \times \boxed{2} \times \boxed{1} = 12$$

↑
↑
 بجز صفر و ۳ و ۶ فقط ۶

و طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر است با:

$$18 + 12 = 30$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۳ درست است.

می‌دانیم:

$$P(n, 2) = \frac{n!}{(n-2)!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} = n(n-1)$$

$$C(n, 2) = \frac{n!}{(n-2)!2!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2 \times 1} = \frac{n(n-1)}{2}$$

$$\Rightarrow n(n-1) - 36 = \frac{n(n-1)}{2} \times 2 \rightarrow 2n(n-1) - n(n-1) = 72$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 72 \Rightarrow n^2 - n - 72 = 0 \Rightarrow (n-9)(n+8) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n-9 = 0 \Rightarrow n = 9 \\ n+8 = 0 \Rightarrow n = -8 \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

تعداد زیرمجموعه‌های ۳ عضوی یک مجموعه ۹ عضوی برابر است با:

$$\binom{9}{3} = \frac{9!}{3!6!} = 84$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$3f(1) = 6 \Rightarrow f(1) = \frac{6}{3} \Rightarrow f(1) = 2 \Rightarrow a+1 = 2 \Rightarrow a = 1$$

$$f(2) = 6 \Rightarrow a - \Delta b = 6 \xrightarrow{a=1} 1 - \Delta b = 6 \Rightarrow -\Delta b = 5 \Rightarrow b = -1$$

مجموع مقادیر برد تابع، خواسته سؤال است:

$$a - 2 + a - \Delta b + 3b + a + 1 = 3a - 2b - 1 = 3(1) - 2(-1) - 1 = 3 + 2 - 1 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۱ درست است.

الف) ابتدا باید میزان سود هریک از روش‌های مطرح‌شده را محاسبه کنیم:

$$\text{سود حاصل از خرید سهام} = 140 \times 3,000,000 = 420,000,000$$

$$\text{سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بانک} = 800,000,000 \times \frac{4}{100} = 32,000,000 \times 12 \text{ (ماه)} = 384,000,000$$

$$\text{سود حاصل از خرید سکه} = 348,000,000$$

$$\text{سود حاصل از خرید اوراق مشارکت} = 384,000,000 \times 2 = 768,000,000$$

انتخابی منطقی است که بیشترین سود را برای فرد داشته باشد، در نتیجه سرمایه‌گذاری در خرید اوراق مشارکت منطقی است.

ب) هزینه فرصت، بیشترین منفعتی است که قرار بود از انتخاب دوم به دست آید که از آن صرف نظر شده است، بنابراین سود حاصل از خرید سهام، هزینه فرصت سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت است.

(درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

فارغ از نحوه اداره شرکت‌ها، باید ذکر کرد که میزان سهم، تعیین‌کننده حق رأی است و حق رأی تعیین‌کننده تخصیص سهم به سهام‌داران نیست.
(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

الف) برای به دست آوردن تعداد سهام هر فرد می‌بایست به روش زیر عمل می‌نماییم:

$$B \text{ سهم} = \frac{2}{3} A \text{ سهم} \text{ و } A + B \text{ سهم} = 800,000,000 \text{ تومان}$$

$$\frac{2}{3} B + B = 800,000,000 \Rightarrow \frac{5}{3} B = 800,000,000$$

$$B \text{ تومان} = \frac{800,000,000 \times 3}{5} = 480,000,000$$

$$\text{تومان} = 800 - 480 = 320,000,000 \text{ ارزش دارایی شخص A}$$

$$\text{تعداد سهام شخص A} = \frac{320,000,000}{50,000} = 6,400 \text{ سهم}$$

ب) دارایی کل شرکت:

$$\text{تومان} = \frac{800,000,000,000}{16} \Rightarrow \frac{16}{100} \times \text{دارایی کل شرکت} = 800,000,000$$

(درس ۲، سطح دشواری: دشوار)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

کسب و کار شخصی		شرکت	
مزایا - عبارت دوم	معایب - عبارت چهارم	مزایا - عبارت اول	معایب - عبارت سوم
- راه‌اندازی آسان	- بار سنگین مسئولیت	- مسئولیت محدود برای سهام‌داران	- هزینه راه‌اندازی بالاتر
- مالکیت کامل سود	- مشکل تأمین مالی	- امکان افزایش سرمایه	- تأخیر در تصمیم‌گیری
- منافع مالیاتی	- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی و دعاوی	- امکان رقابت بالاتر	- تقسیم سود به تناسب مالکیت سهم
- آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری		- تخصص‌گرایی بیشتر	- قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۲ درست است.

$$= \left(\frac{25}{100} \times \text{سود فروش ۶ متری} \right) + \text{سود فروش ۶ متری} = \text{سود هر تخته فرش ۹ متری}$$

$$\text{تومان} = 1,000,000 + \left(\frac{25}{100} \times 800,000 \right) = 200,000$$

معادل ۲ میلیارد ریال - تومان $200,000,000 = 200 \times 1,000,000$ = سود حاصل از فروش فرش‌های ۹ متری در نقطه «ه»
ب) حرکت از نقطه «ه» به سمت نقطه «ج» یعنی تولید ۱۰۰ تخته فرش ۹ متری کمتر:

$$\text{تخته فرش ۹ متری کمتر} = 200 - 100 = 100$$

$$\text{تومان} = 1,000,000 \times 100 = 100,000,000 = \text{تعداد کمتر تولیدشده} \times \text{سود هر تخته فرش ۹ متری} = \text{هزینه فرصت}$$

(درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(ب) تمامی نقاطی که بر روی قید بودجه قرار دارند، می‌توانند انتخاب مناسبی باشند، نه تنها نقاط ابتدایی و انتهایی قید بودجه (ت) وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود. (ث) مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا هزینه فرصت یک شرکت یا کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند را محاسبه کنیم. (درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود واقعی
میلیون ریال $6,000 = 12 \times 500 =$ درآمد سالانه

هزینه‌های سالانه:

- م $1,800 = 12 \times 150 =$ حقوق سالانه کارگران
- م $600 = 12 \times 50 =$ هزینه فرصت (اجاره سالانه ملک)
- م $960 = 12 \times 80 =$ خرید سالانه مواد اولیه
- م $300 = 12 \times 25 =$ هزینه‌های جاری سالانه رستوران
- م $720 = 12 \times 3 \times 20 =$ حقوق سالانه سرآشپزها
- م $150 =$ هزینه استهلاک سالانه

میلیون ریال $4,530 =$ جمع کل هزینه‌های سالانه
میلیون ریال $1,470 = 4,530 - 6,000 =$ سود واقعی سالانه

(درس ۳، ص ۲۵ و ۲۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- عبارت سوم: در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده گرد هم می‌آیند.
- عبارت چهارم: باغچه‌ای که در آن سبزیجات کاشته می‌شود، منابع طبیعی و مهارت فرد در فروش سبزیجات، سرمایه انسانی محسوب می‌شود.

(درس ۲ تا ۴، ص ۱۹ و ۲۸ و ۳۲ و ۳۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

گزینه یک درست است؛ کل بودجه صدف برای خرید خوراکی را می‌توان با بررسی محور عمودی نمودار و محل برخورد منحنی یعنی نقطه a محاسبه کرد.

$8 =$ حداکثر چپس قابل خریداری

تومان $35,000 =$ قیمت هر بسته چپس

ریال $2,800,000 =$ تومان $280,000 = 8 \times 35,000 =$ کل بودجه صدف

گزینه (۳) نادرست است. دقت کنید اصطلاح ناکارایی مختص مرز امکانات تولید است. در نقطه G صدف تمام بودجه خود را خرج نکرده است.

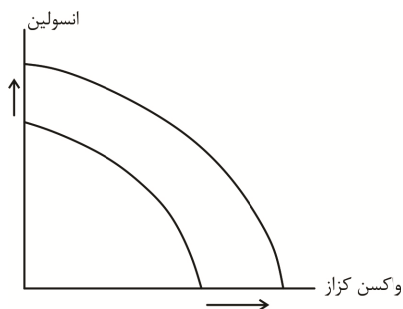
(درس ۳، ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

در اقتصاد چیزی به نام واکنش رایگان وجود ندارد. تولید واکنش به منابع نیاز دارد و واردات آن نیز همینطور، از این منابع می‌توان برای تولید محصولات دیگر استفاده کرد پس برای داشتن واکنش کرونا، هر کشور باید بپذیرد که از بعضی کالاها یا خدمات دیگر کمتر داشته باشد.

بنابراین، حتی وقتی واکنش برای افراد یک جامعه رایگان است، برای تولیدشان زمان و منابع صرف می‌شود و برای جامعه هزینه فرصت دارد.

(درس ۴، ص ۳۷؛ سطح دشواری: آسان)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

در فرض مطرح در صورت سؤال، مواد اولیه برای تولید هر دو محصول «انسولین» و «واکسن کزاز» در شرکت افزایش یافته است. با افزایش منابع تولید، منحنی مرز امکانات تولید به سمت بیرون، یعنی بالا منتقل می‌شود و چون هر دو محصول امکان تولید بیشتری را دارند، پس باید از هر دو محور شاهد افزایش ظرفیت تولید باشیم: (درس ۴، ص ۴۰ و ۴۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

در هر تصمیمی باید قوانینی را رعایت کنیم که عبارتند از:

- ۱- شناسایی منابع کمیاب: منابع هر چقدر هم زیاد باشند، اما به دلایل مختلف محدود هستند و منابع نامتناهی در اختیار نداریم. (گزینه ۱)
  - ۲- محاسبه هزینه فرصت (گزینه ۲)
  - ۳- ترسیم قید بودجه (گزینه ۳)
  - ۴- فراموش کردن هزینه‌های هدر رفته
  - ۵- مقایسه بین هزینه‌ها و منافع (گزینه ۴)
- (فصل ۱ - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۸. گزینه ۱ درست است.

- نوسازی تجهیزات تولید، جزو هزینه‌های آشکار، مستقیم یا هزینه‌های تولید محسوب می‌گردد.
  - عدم دستیابی به عواید حاصل از خرید قطعات، هزینه فرصت یا هزینه پنهان انتخاب واردات خودرو خارجی است.
  - واردات قطعات بی کیفیت، هزینه نادرستی بوده که هدر رفته و در تصمیمات جدید نباید اثرگذار باشد.
  - بدهی انباشته شرکت‌های خودروساز داخلی نیز حاصل عدم تصمیمات منطقی و هزینه کردن‌های نادرست گذشته بوده که به‌عنوان هزینه هدر رفته به‌شمار می‌آید.
- (فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

- کیومرث و شهرام هر دو به دلیل اعتماد به نفس بیش از حد و خود رأی بودن و حتی بی‌صبری زیاد دچار تصمیم‌گیری غیرمنطقی شده و سرمایه امروز خود را فدای سود تضمین‌نشده آینده کرده‌اند. اما در مورد گزینه (۱)، کیومرث قطعاً دچار توجه به هزینه‌های هدر رفته نشده است
- انسیه هم در دام، تبلیغات هیجانی فروش فوق‌العاده افتاده و بدون آگاهی از قیمت دیگر فروشگاه‌ها، گرفتار حقه‌های فروش گردیده است.

اثر گذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها:

- وقتی که جنس ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد را صرفاً به‌خاطر تخفیف آن، بر جنس ۸۰ هزار تومانی ترجیح دهیم!
- وقتی فقط به دلیل اینکه حراج یا فروش ویژه اعلام شده خرید می‌کنیم.

توجه به هزینه‌های هدر رفته:

- وقتی غذایی را که سفارش داده شده دوست نداریم؛ اما به‌خاطر پولی که داده‌ایم تا آخرش می‌خوریم!
- وقتی دوره آموزشی بی کیفیتی را چون پول داده‌ایم تا آخر می‌رویم!

بی‌صبری زیاد:

- گاهی به‌جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، سراغ کارهای کم‌ارزش آتی می‌رویم!
- گاهی برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی می‌رویم!

اعتماد به نفس بیش از حد یا خود رأی بودن

- وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کمتری برای نیازهای آتی می‌کنیم!
- وقتی در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کنیم!

چسبیدن به وضعیت فعلی

- هنگامی که با چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده تصمیم می‌گیریم!
- (درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- مؤسسات غیرانتفاعی عمدتاً اهدافی غیرتجاری دارند و حوزه فعالیت آن‌ها معمولاً خیریه، آموزش بهداشت، دین، سلامت و ... است و محدوده عمل آن‌ها گاهی محلی، ملی و حتی جهانی است.
- حقوق و مسئولیت سهام‌داران موضوعی است که در اساسنامه تعیین می‌گردد و دولت صرفاً بر درستی و صحت آن نظارت دارد. (فصل ۱ - درس ۲ تا ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۴ درست است.

«تفسیر طبری» از جمله تفاسیر مهم قرآن است که «محمد بن جریر طبری» آن را به زبان عربی نوشت و جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی ترجمه کردند. در بخشی از مقدمه آن آمده است: «این کتاب تفسیر بزرگ است از روایت محمد بن جریر طبری - رحمة الله علیه» ترجمه کرده به زبان پارسی دری؛ و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبستن تفسیر قرآن به پارسی، مر آن را که او تازی نداند.»

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

سراینده ابیات:

- بیت «ب»: عبدالوهاب نشاط (نشاط اصفهانی)
  - بیت «پ»: میرزا محمدصادق امیری (ادیب‌الممالک فراهانی)
  - بیت «ت»: محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا)
- (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

شکل درست موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

- ۱) مجله نوبهار: محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا) / روزنامه مجلس: ادیب‌الممالک فراهانی
  - ۲) مجله بهار: میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی
  - ۴) روزنامه سروش: علی‌اکبر دهخدا
- (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

شکل درست موارد نادرست:

تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران: محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا) / شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی / تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی / شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن‌خان بدیع / ترجمه سرگذشت حاجی بابا اصفهانی: میرزا حبیب اصفهانی (اصل «سرگذشت حاجی بابا اصفهانی»، اثر «جیمز موریه» است.)

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۲ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

افرادی چون «صبای کاشانی، قآنی شیرازی و سروش اصفهانی» از جمله شاعران دوره بازگشت ادبی بودند که به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند. گروهی دیگر، غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی چون «نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی» از آن دسته‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۶. گزینه ۱ درست است.

شکل درست موارد غلط:

- شاعران دوره بازگشت، در سطوح زبانی، ادبی و فکری، سبک خراسانی و عراقی را مورد توجه قرار دادند؛ طوری که زبان، تخیل و اندیشه در این سبک، تکرار شنیده‌هاست.

- میرزا محمدصادق امیری فراهانی (ادیب‌الممالک فراهانی) در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است.

- در سال‌های اول مشروطه، بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله و در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.

- هدف انجمن ادبی خاقان، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن بود.

- تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه، به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر جاذبه‌ای نداشت. (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

بیت دربردارنده «مفاهیم عرفانی» است که از ویژگی‌ها و مفاهیم اصلی شعر در دوره‌های بعد (سبک عراقی) شمرده می‌شود. رایج‌ترین انواع و مفاهیم شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود که در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ دیده می‌شود؛ به این ترتیب:

(۱) بیت دربردارنده مفهوم «غنایی» است و شاعر در آن به وصف و توصیف توجه داشته است.

(۲) بیت در «مدح و ستایش ممدوح» سروده شده و چنانکه گفته شد، مدح و مدیحه‌گویی از انواع رایج شعر در این دوره است.

(۴) بیت از شاهنامه فردوسی و دربردارنده مفهوم «حماسی» است که از انواع رایج شعر در این دوره محسوب می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۲ درست است.

واژه «جهان» در این بیت، در معنای حقیقی خود (عالم، دنیا) به کار رفته و مجاز نیست.

بررسی آرایه مورد نظر در سایر ابیات:

(۱) واژه «مجلس» مجاز از «افراد حاضر در مجلس» است.

(۳) واژه «صد» مجاز از «بسیار، زیاد» و نشانه کثرت است.

(۴) واژه «سیر» مجاز از «بیزار» است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۹. گزینه ۳ درست است.

تلمیح: بیت اشاره دارد به «ویرانی سرزمین سبا به سبب ناسپاسی مردمان آن در برابر نعمت‌ها و بخشش‌های خداوند» / تشبیه بلیغ اسنادی: یارب خاقانی، بانگ پر جبرئیل است. (مشبه: یارب خاقانی / مشبه‌به: بانگ پر جبرئیل) / تشبیه گسترده: خانه و کاشانه‌شان چو شهر سبا باد. (مشبه: خانه و کاشانه‌شان / مشبه‌به: شهر سبا / ادات تشبیه: چو)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تلمیح: بیت اشاره دارد به ماجرای حضرت مسیح (ع) / تشبیه بلیغ: ندارد / تشبیه گسترده: ۱- یوسف من صبح‌فام باده به کف [است]. (مشبه: یوسف من / مشبه‌به: صبح / ادات تشبیه: فام (پسوند شباهت) / وجه‌شبه: باده به کف بودن ۲- دو لب باده‌رنگ (دو لب که به رنگ باده است).

(۲) تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای حضرت مسیح (ع)» / تشبیه بلیغ: ندارد / تشبیه گسترده: ۱- دل، مسیح‌وار پی راستی گرفت. (مشبه: دل / مشبه‌به: مسیح / ادات تشبیه: وار (پسوند شباهت) / وجه‌شبه: پی راستی گرفت. ۲- دل، چو خط ترسا بازگونه‌رو بود. (مشبه: دل / مشبه‌به: خط ترسا / ادات تشبیه: چون / وجه‌شبه بازگونه‌رو بود.)

(۴) تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای حضرت موسی (ع) و فرعون و ادعای خدایی کردن فرعون و ...» / تشبیه بلیغ: ندارد / تشبیه گسترده: فرعون وار لاف انا الحق زنی. (مشبه: [تو] / مشبه‌به: فرعون / ادات تشبیه: وار (پسوند شباهت) / وجه‌شبه: لاف انا الحق زدن) (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط (نسبتاً دشوار))

۴۰. گزینه ۱ درست است.

تلمیح: به آیه ۱۷۲ سوره اعراف (وَ إِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَ أَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا...)

تشبیه: می بلی (تشبیه بلیغ اضافی ← مشبه: بلی / مشبه‌به: می)

مجاز: «جام» مجاز از «شراب»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تشبیه ندارد. / تلمیح: ندارد. / مجاز: «هفتاد و دو ملت» مجاز از «همه مذاهب و ادیان»

(۳) تشبیه: ۱- من سیمرغ هستم. (تشبیه بلیغ اسنادی ← مشبه: من / مشبه‌به: سیمرغ) ۲- کوه قاف حقیقت (تشبیه بلیغ اضافی ← مشبه: حقیقت / مشبه‌به: کوه قاف) / تلمیح: بیت به «داستان منطق الطیر عطار و سلوک پرندگان برای رسیدن به معشوق حقیقی (سیمرغ)» اشاره دارد. / مجاز: ندارد.

(۴) تشبیه: ماه مصرم (تشبیه بلیغ اسنادی ← مشبه: [من] / مشبه‌به: ماه مصر) ۲- شمع خورشیدم (تشبیه بلیغ اسنادی ← مشبه: [من] / مشبه‌به: شمع خورشید) ۳- حجاب چاه کنعان (تشبیه بلیغ اضافی ← مشبه: چاه کنعان / مشبه‌به: چاه) ۴- شمع خورشید (تشبیه بلیغ اضافی ← مشبه: خورشید / مشبه‌به: شمع) / تلمیح: بیت به «داستان حضرت یوسف (ع) و در چاه افتادنش توسط برادران وی و ...» اشاره دارد. / مجاز: ندارد.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۲ و ۳)؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۱. گزینه ۴ درست است.

مجاز: ندارد / مراعات نظیر (تناسب): بازارگاه، دکان

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه گسترده: رطل دریا صفت (مشبه: رطل / مشبه‌به: دریا / ادات تشبیه: صفت) / تشبیه بلیغ یا فشرده: جام زردشت، گوش ماهی است. (مشبه: جام زردشت / مشبه‌به: گوش ماهی)

(۲) مجاز: «امروز» مجاز از حال و «فردا» مجاز از آینده است. / تضمین: مصراع دوم از سعدی است که عبید زاکانی آن را در این بیت خود تضمین کرده است.

(۳) تلمیح: بیت اشاره دارد به «رانده شدن حضرت آدم (ع) از بهشت به دلیل نافرمانی از امر خداوند و نزدیک شدن به درخت ممنوعه و خوردن از میوه آن (گندم یا سیب و ...)» / مراعات نظیر (تناسب): «خرمن، گندم»

(ترکیبی علوم و فنون ادبی ۱، ۲ و ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

در بیت‌های دوم، پنجم و ششم، «تضمین و تشبیه» به کار رفته و در بیت‌های اول و سوم، «تلمیح» وجود دارد. در بیت چهارم نیز هیچ کدام از آرایه‌های مورد نظر به کار نرفته است؛ بدین صورت:

بیت دوم: تضمین: تضمین بخشی از آیه ۲۸ سوره فجر در مصراع دوم (اصل آیه چنین بوده: یا ایتُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ اِرْجِعِي اِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مُرْضِيَةً اِی نَفْسِ مُطْمَئِنَّةٍ، خشنود و خداپسند به سوی پروردگارت بازگرد. / تشبیه (اضافه تشبیه‌ی): هاتف رضا (مشبه: رضا / مشبه‌به: هاتف)

بیت پنجم: تضمین: مصراع دوم از سعدی است که سیف فرغانی آن را در این بیت خود تضمین کرده است. / تشبیه (تشبیه گسترده): سیف فرغانی چو سعدی مدام از شوق می‌گوید... (مشبه: سیف فرغانی / مشبه‌به: سعدی / ادات تشبیه: چو / وجه شبه: مدام از شوق می‌گوید...)

بیت ششم: تضمین: تضمین آیه ۱ سوره نجم در مصراع دوم / تشبیه (اضافه تشبیه‌ی): روزنامه دولت (مشبه: دولت / مشبه‌به: روزنامه) بیت اول: تلمیح: بیت اشاره دارد به آفریدن و سرشتن گل وجود آدمی در چهل شبانه‌روز به دست خداوند و حدیث قدسی «خَمَرَتْ طِينَةَ آدَمَ بِيَدِي اَرْبَعِينَ صَبَاحًا: گل وجود آدم را به دست خودم در چهل شبانه‌روز سرشتم.»

بیت سوم: تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای ملک سلیمان و روده شدن انگشتری پادشاهی او توسط دیو (شیطان) و ...»

بیت چهارم: در این بیت، تضمین یا تلمیح به کار نرفته است. عبارت «وَ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِالصَّوَابِ» صرفاً یک عبارت عربی معمولی است که شاعر در بیت خود به کار برده است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

مراعات نظیر (تناسب): «خضر، موسی»؛ «خوف، رجا» / تضمین: تضمین بخشی از آیه ۱۷۲ سوره اعراف در مصراع چهارم (اصل آیه بدین صورت بوده: وَ إِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ: و اِبِه خاطر بیاور [زمانی را که پروردگارت از صلب فرزندان آدم، ذریه آن‌ها را برگرفت و آن‌ها را بر خودشان گواه ساخت و فرمود آیا من پروردگار شما نیستم؟ گفتند: آری گواهی می‌دهیم.] خداوند فرمود مبادا [رستاخیز بگوئید ما از این غافل بودیم...] / تشبیه بلیغ اضافی: ۱- تیه خوف (مشبهه: خوف / مشبهه به: تیه (بیابان)) ۲- تیه رجا (مشبهه: رجا (امید) / مشبهه به: تیه) ۳- ولایت قالوا بلی: (مشبهه: قالوا بلی / مشبهه به: ولایت (سرزمین)) / تلمیح: بیت اول اشاره دارد به این که حضرت خضر (ع) مدام در سفر و گشت‌وگذار است و در جایی ساکن نمی‌شود و قرار نمی‌یابد و نیز اشاره دارد به این که حضرت خضر (ع) همراه حضرت موسی بوده اما موسی (ع) از همراهی همیشگی با خضر ناتوان بوده و از او جدا شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

بیت «الف»: واژه «چمن» مجاز از باغ است.
بیت «ب»: اشاره دارد به داستان حضرت ابراهیم (ع) و عمویش آزر که شغلش بت‌تراشی بود.
بیت «پ»: تشبیهات: ۱- کفت عیسی آسا تب آزر را بسته. (مشبهه: کفت / مشبهه به: عیسی / ادات تشبیه: آسا / وجه شبهه: تب آزر را بسته). ۲- اعجاز همّت (مشبهه: همّت / مشبهه به: اعجاز) ۳- تب آزر (مشبهه: آزر / مشبهه به: تب)
بیت «ت»: سجع دارد و ارکان سجع «زرد، بردابرد و گرد» است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) بیت «الف»: تشبیه ندارد. / بیت «ب»: بین «آزر و صنم و سنگ» مراعات نظیر وجود دارد. / بیت «پ»: تلمیح دارد به معجزات حضرت عیسی (ع) / بیت «ت»: تضمین ندارد.
۳) بیت «الف»: مجاز دارد. «چمن» مجاز از «باغ» است. / بیت «ب»: تشبیه دارد (به حقیقت تو آزری) / بیت «پ»: تضمین ندارد. / بیت «ت»: تلمیح دارد به «ماجرای شکافته شدن دریا و خشک شدن آن به امر خداوند برای عبور کردن موسی (ع) و قومش از آن و ...».

۴) بیت «الف»: تشبیه ندارد. / بیت «ب»: سجع ندارد. / بیت «پ»: مجاز دارد؛ «کف» مجاز از دست است. / بیت «ت»: تلمیح دارد.
(علوم و فنون ادبی ۱، ۲ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۱ درست است.

مَ وَا لِيَا نِ مُ وَا حِد بَرُ وُ ج رَف عَد تْ دُو لَت
- - U U - U - U - - U U - U - U

این مصراع «هشت» هجای کوتاه دارد و فاقد هجای کشیده است.

زَ نَد نَد طَبَل كَ بَر مُش رِ كَا نِ دِيخَا خَطَا رَا مَد
- - U U - U - U - - U U - U - U

در این مصراع «شش» هجای کوتاه و «دو» هجای کشیده وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

أَمْ مِيَدٍ مَن يَمْ رُد بَ طِف لِي شِب كُوفٍ وَا ر

~~U~~ U - U - - UU - U - U - -

توجه: گاهی بعضی از کلمات که مشدد نیستند به اقتضای وزن، مشدد تلفظ می‌شوند؛ مثل همین کلمه «امید» که در این بیت به صورت مشدد تلفظ می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عَالَمِ مِی چُن مَوْجِ گُوهرِ مِی رَ وَدِ غَلَدِ طَانِ نَازِ

U - - - U - - - U - - - U -

(۲) بَسِ کِ ازِ طَرْفِ چَهْ مَن لُو لُءِ لَ لا بَرِ خَاسِ

U - - - U U - - U U - - U -

(۴) بِيه شَزِيهَ ازِ بَرِ مَن تَنَدِ دَمَ رُو

- U U - - U U - - U -

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

وزن بیت: «-UU- / U-U- / UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» مفتعلن فاعلات مفتعلن فَع

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- : فاعولن فاعولن فاعولن فاعولن

(۳) -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- : مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فاعلاتن

(۴) «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : فَعْلُن فاعولن فَعْلُن فاعولن

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

در وزن‌هایی که به دو صورت برش آوایی می‌پذیرد، باید به ارکان در هر دو برش توجه داشته باشیم.

وزن این بیت «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفعول فاعلات مفاعِل فاعلن یا «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مستفعلن مفاعِل مستفعلن فَعْل

است که در گزینه (۱) به سه رکن از این دو شکل تقسیم‌بندی هجایی اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۲ درست است.

وزن ابیات (به ترتیب):

بیت اول: «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفعول فاعلات مفاعِل فاعلن یا «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مستفعلن مفاعِل مستفعلن فَعْل

بیت دوم: «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفعول مفاعِلن مفعول مفاعِلن یا «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن

بیت سوم: «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفعول فاعلات مفاعِلن یا «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مستفعلن مفاعِل مستفعلن

پایه آوایی «مفعول» در وزن هر سه بیت وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۰. گزینه ۳ درست است.

وزن مصراع‌های اول، دوم و ششم نادرست است؛ و مصراع‌های دوم، سوم، پنجم و ششم به دو شکل متفاوت تقسیم‌بندی هجایی می‌شود.

وزن مصراع‌ها (به ترتیب):

(۱) «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فَع

(۲) «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفعول مفاعِل فاعلاتن یا «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مستفعلن مستفعلن فاعولن

(۳) «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مستفعلن فَعْل مستفعلن فَعْل یا «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفعول فاعلن مفعول فاعلن

(۴) «-UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-» : مفاعِلن فاعلن مفاعِلن فاعلن

۵) « --U / --U / --U / --U : فعَلْنَ فَعَلْنَ فَعَلْنَ » یا « --U / --U / --U / --U : مستفعلنُ فَعَلْنَ مستفعلنُ فَعَلْنَ »

۶) « --U / U --U / U --U / U --U : مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ فَعَلْنَ » یا « --U / U --U / U --U : مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ فَعَلْنَ »

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۱. گزینه ۲ درست است.

وزن مشترک ابیات «الف» و «ث»: «--U / U --U / U --U : مفعولٌ مفاعِلنُ مفاعِلنُ» یا «--U / U --U / U --U : مستفعلٌ فاعلاتٌ مستفعلٌ».

وزن سایر ابیات:

ب: «--U / U --U / U --U : مفعولٌ مفاعِلنُ فَعَلْنَ» یا «--U / U --U / U --U : مستفعلٌ فاعلاتٌ مستفعلٌ»
 پ: «--U / U --U / U --U : مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ مفاعی (فَعَلْنَ)» یا «--U / U --U / U --U : مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ»

ت: «--U / U --U / U --U : مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعیلٌ فاعِلنُ» یا «--U / U --U / U --U : مستفعلنُ مفاعِلُ مستفعلنُ فَعَلنُ»

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

در این سروده، ویژگی‌های شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم کاملاً وجود دارد؛ به‌علاوه، شاعر در این سروده به «مدح و مدیحه‌گویی» پرداخته که از مفاهیم و انواع رایج شعر در این دوره است. بنابراین این شعر را باید از جمله اشعار منسوب به شاعران نیمه اول قرن پنجم بدانیم. [ابیات، سروده «فرخی سیستانی» شاعر نیمه اول قرن پنجم هـ است].

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ابیات در وزن همسان «--UU / --UU / --UU / --UU : فعلاتنُ فعلاتنُ فعلاتنُ فعَلنُ» سروده شده و آرایه‌های مجاز، تلمیح، تشبیه و مراعات‌نظیر نیز در آن به‌کار رفته است؛ بدین صورت: مجاز: «بهار و خزان» مجازاً به معنی «همه طول سال، همه فصول، همیشه» است؛ ضمن این که «کف» نیز می‌تواند مجازاً به معنی «دست» باشد. / تلمیح: بیت دوم تلمیح دارد به «عطا و بخشش حضرت پیامبر(ص) و توجه ایشان به درماندگان و فقیران و یتیمان و...» / تشبیه: کف او همچو درختی است که ... (مشبه: کف / مشبه‌به: درخت / ادات تشبیه: همچو / وجه‌شبهه: «پر بار و برگ و بر بودن» یا «چشم خلق به گل و برگ و بر آن است». / مراعات‌نظیر (تناسب): «کف، چشم» (اجزای بدن آدمی)؛ «بهار، خزان»، «گل، برگ، بر»

۳) مفهوم مشترک ابیات سؤال و بیت گزینه (۳): ستایش ممدوح به سبب عطا و سخا و بخشش در حق دیگران؛ ممدوح بخشنده و سخاوتمند است.

۴) در کتاب درسی آمده است: «وجود سخنورانی چون رودکی، فردوسی، عنصری و بسیاری از شاعران فارسی‌گوی دیگر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، بیانگر اهمیت این دوره است.» بنابراین، در این گزینه، منظور از عبارت «عصر شاعران فارسی‌گویی چون عنصری» همان قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم می‌باشد که مفاهیم رایج شعری آن در ابیات سؤال - که همان مدح و مدیحه‌گویی و وصف و... است - کاملاً مشهود است.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی ۱، ۲ و ۳؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۵۳. گزینه ۴ درست است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): آرامش و فراغت داشتن در عین فقر و ناداری

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) آسودگی و فراغت نداشتن در عین دارایی و ثروتمند بودن (شاعر می‌گوید: در جامعه‌ای که اکثر مردم از ناداری در رنج و عذاب هستند، اگر کسی مال و ثروت داشته باشد، آسوده نیست).

۲) حرص باعث عدم آسودگی است.

۳) داشتن قدرت و ثروت و مال، آسایش را از بین می‌برد.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت اول سؤال: طلب جلوه‌گری از معشوق؛ طلب لطف و عنایت از معشوق؛ معشوق روشن‌کننده خلوت عاشق است. مفهوم بیت دوم سؤال: بی‌توجهی عاشق به پند و ملامت و سرزنش دیگران در راه عشق بررسی مفهوم سایر ابیات:

(الف) انزوا و دوری از خلق و توجه صرف به معشوق (معشوق حقیقی)

(ب) بی‌توجهی عاشق به پند و ملامت و سرزنش دیگران در راه عشق

(پ) توجه به دل و احوال دل در خلوت نیم‌شب

(ت) بی‌توجهی عاشق به پند و ملامت و سرزنش و عیب‌جویی دیگران در راه عشق

(ث) طلب جلوه‌گری از معشوق؛ طلب لطف و عنایت از معشوق و آرزومندی به دیدار او؛ معشوق (رخسار معشوق) روشن‌کننده خلوت عاشق است.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی ۱، ۲ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و بیت گزینه (۲): تقدیرگرایی؛ تا خواست و اراده الهی نباشد، هیچ اتفاقی در دنیا نخواهد افتاد؛ حاکم بودن قضا و قدر بر سرنوشت موجودات مفهوم سایر ابیات:

(۱) بیهوده نمردن؛ مرگ بیهوده نداشتن

(۳) لزوم تلاش و کوشش برای کسب رزق و روزی با وجود مقسوم بودن رزق و رزاق بودن خداوند

(۴) حتمی و فراگیر بودن مرگ؛ همه می‌میرند و حتی قدرتمندان نیز از مرگ ناگزیرند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۳ درست است.

(الف) مرزهای جهان اجتماعی همان مرزهای دانش آن است. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴).
(ب) اینکه در هر جامعه‌ای، هر نهاد اجتماعی، شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد، کاملاً درست است؛ ولی پاسخ این سؤال نیست، زیرا دلیل اصلی متفاوت بودن نهادها در جوامع مختلف، در وجود فرهنگ‌ها یا همان عقاید و ارزش‌های مشترک آن‌ها است. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، صفحه ۳۵).

(پ) دیدگاه طولی نگاه خطی به تاریخ دارد؛ بنابراین مسیر یکسانی برای جوامع در نظر می‌گیرد، در گزینه (۳) گفته شده که هر جهان اجتماعی می‌تواند براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال کند، این یعنی داشتن مسیرهای متفاوت که در دیدگاه طولی نیست بلکه در دیدگاه عرضی مسیرهای متفاوت وجود دارد. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۵، صفحه ۴۳-۴۲)
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

- تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق و عناصر محوری جهان اجتماعی (ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی)، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۵، صفحه ۴۱)
- بورس اوراق بهادار ایران به نسبت بازار ارزهای بین‌المللی فارکس، یک پدیده اجتماعی کلان نیست؛ بلکه یک پدیده خرد یا نسبت به یک پدیده سومی مثل خرید و فروش سکه در یک صرافی مشخص میانه در نظر گرفته می‌شود.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، ص ۳۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

- دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است؛ ولی خود به آن آگاه نیست ← اهمیت بسیار بعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها در جهان اجتماعی
- تفاوت میان جهان‌های اجتماعی همانند تفاوتی است که یک نوع موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگ‌سالی پیدا می‌کند ← اشتراک دیدگاه کنت، دورکیم، اسنپسر و مارکس

- زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد ← با ظهور اسلام عقاید و ارزش‌های بنیادین جامعه جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۵، ص ۴۱ تا ۴۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

این درست است که موضوع علوم طبیعی و موضوع فلسفه مستقل از انسان‌ها هست ولی به این معنا نیست که موضوع آن‌ها با هم تفاوت ندارد. موضوع علوم طبیعی، پدیده‌های طبیعی و موضوع فلسفه اصل وجود یا شناسایی قوانین کلی موجودات است؛ یعنی فلسفه نه جزو علوم طبیعی است و نه جزو علوم انسانی و اجتماعی؛ بلکه خود دانشی مستقل است.

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۱ و ۱۲؛ سطح دشواری: آسان)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کند.

شاخه‌های علوم اجتماعی: کنش‌های اجتماعی ابعاد و انواعی دارند که برای بررسی و مطالعه این انواع و ابعاد دانش‌های مختلفی به وجود آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه (۱) بخش اول نادرست است.

در گزینه‌های ۲ و ۳ بخش دوم نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۰، ۱۵ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

- افراد با عمل براساس ارزش‌ها و هنجارها موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.

- شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

- نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی از آثار و پیامدهای همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی است.

- با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱) - ص ۱۰، ۱۴ و ۲۲، درس ۲ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

پیامدهای غیرارادی	پیامدهای ارادی		کنش
	وابسته به اراده دیگری	وابسته به اراده کنشگر	
تندرستی	مورد تحسین دیگران قرار گرفتن	ورزشکار حرفه‌ای شدن	ورزش کردن
آسیب و بیماری برای خود و دیگران	مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن	ترک یا معتاد شدن به آن	سیگار و قلیان کشیدن

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، ص ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

- علوم اجتماعی به انسان‌ها کمک می‌کند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند؛ از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

- در جامعه‌شناسی شهری روابط همسایگی، ریخت‌شناختی شهری، ترافیک آلودگی و مهاجرت بررسی می‌شود.

- علوم طبیعی با شناخت طبیعت و قوانین آن به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها می‌دهند. به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۳ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.
- در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.
- بسیاری از خانواده‌ها برای انتخاب رشته دانشگاهی، بیشتر ملاک آینده شغلی را در نظر می‌گیرند و با این ملاک به ارزیابی رشته‌ها می‌پردازند.
- دانشمندان علوم اجتماعی با کشف قواعد جهان اجتماعی می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۳، ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:
(ب) اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند.
(ت) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.
(ث) خرده‌فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱ و ۲ و ۳، ص ۵، ۷، ۱۳ و ۱۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

توضیح عبارت نادرست:
موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی متفاوت‌اند که این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
در هر سه گزینه دیگر، بخش‌های دوم نادرست هستند.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۳، ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

توضیح عبارت نادرست ← ناپسند بودن اسراف و تبذیر آرمانی است که بیرون قلمرو واقعی است. ساده‌زیستی، آرمانی است که بیرون از قلمرو واقعی است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
در گزینه ۱ و ۲، بخش‌های دوم نادرست هستند.
در گزینه ۳ بخش اول درست است.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۳، ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

- به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند ← بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی «پ»
- جهان اساطیری ← طرد دانش ابزاری «الف»
- حق و باطل ← مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند. «ب»
- عقلانیت ابزاری ← دانش وسایل «ت»
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۳، ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

برخی از جهان‌های اجتماعی، استعدادها و سرمایه‌های معنوی انسان را نادیده می‌گیرند یا فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورد.
نظام معیار جهان اجتماعی آرمان‌ها هستند.
جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که می‌آورند، ارزیابی کرد.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۶ و ۷، ص ۴۴، ۴۷ و ۵۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

- مخترع دینامیت ← فواید علوم طبیعی (بهره‌مندی از طبیعت)
- تصویر بهتر از خود برای آیندگان ← فواید علوم اجتماعی (ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی)
- بیشتر دارایی خود به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد ← فواید علوم اجتماعی (موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح)
- (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، ص ۱۳، ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۷۱. گزینه ۳ درست است.

- «اللّٰه الّٰذِي: الله (خدا، خداوند) همان کسی است که» (ردّ گزینه ۱)
- «الزّيّاح: بادها»: جمع است نه مفرد [مفرد آن «الزّيّاح» می‌باشد]. (ردّ گزینه ۴)
- «ثَثِير: بر می‌انگیزند»: فعل مضارع از صیغۀ «مفرد مؤنث = هي» است و به «الزّيّاح: بادها» (جمع غیرعاقل) به‌عنوان مرجع خود، بر می‌گردد نه «الله» که مذکر است. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)
- «السّمَاء: آسمان»: مفرد است نه جمع (ردّ گزینه ۱)
- * توجه: هر کلمۀ مرتبطی به اسامی «جمع غیرعاقل» مانند «فعل»، «صفت»، «ضمیر»، «اسم اشاره»، «موصول» و ... در داخل جمله به شکل «مفرد مؤنث» می‌آید؛ بنابراین به این موضوع در ترجمه دقت کنید و حواستان به ترجمۀ درست فعل براساس مرجع آن باشد.
- (عربی (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

- «قد یکون: گاهی می‌باشد» (ردّ گزینه ۴) همچنین در گزینه (۴)، در قسمت دوم جمله، «گاهی» اضافه است.
- «مَتَجَر (نکره): یک مغازه، مغازه‌ای» (ردّ گزینه ۱)
- «أَسْعَارُهَا الْغَالِيَةُ: قیمت‌های گرانشان» (ردّ گزینه ۳)
- «أَنْ يَبِيْعَهَا: که آن‌ها را بفروشد» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)
- (عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

- «صفوفنا: صفوف خود (خودمان، خویش)» (ردّ گزینه ۱)
- «أَمْر: دستور، امر» اسم است نه فعل. (ردّ گزینه ۲)
- «يَنْفَعُ: سود می‌رساند» (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
- «القوم المسلمین: گروه (قوم) مسلمان» ترکیب «وصفی» است و «المسلمین» به‌عنوان صفت باید «مفرد» ترجمه شود نه «جمع». (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

توجه: «نَفَع (يَنْفَعُ): سود رساند» را با «انْتَفَع (يَنْتَفِعُ): سود برد» اشتباه نگیرید.

نکته: «صفت» همواره به‌شکل «مفرد» ترجمه می‌شود، حتی اگر «مثنی» یا «جمع» باشد.

مثال: القوم الكافرون: گروه کافر ✓ گروه کافران ✗

(عربی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

- «هناك أنواعاً مُخْتَلِفَةً: انواع گوناگونی دارند» (ردّ گزینه ۳) (حواستان باشد که بعد از «أَنَّ» جمله جدید شروع می‌شود و «هناك» در اول جمله، معنای «وجود دارد، هست» دارد.
- «فقط» در گزینه ۱ در جای نادرستی ترجمه شده است (ردّ گزینه ۱)
- «الْبَعْضُ الْآخَر: بعضی دیگر» (ردّ گزینه ۳)

«الْبَحْر: دریا» مفرد است نه جمع (ردّ گزینه ۱)

«النَّاس: مردم» (ردّ گزینه ۲)

«لِلطَّبِيخِ وَ الْأَكْلِ: برای پختن و خوردن»؛ هیچ کدام ضمیر ندارد. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

(عربی (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لا» برای نفی جنس است و در ترجمه آن از «هیچ» استفاده می‌شود. (هیچ میراثی مثل آن نیست).

(۲) «لَا يَزَعُمُ» مضارع است و پس از «لَيْتُ»، به صورت مضارع التزامی (نپندارد، گمان نکند) ترجمه می‌شود، نه ماضی استمراری.

(۴) «لَا تُذْرِكُ: به دست آورده نمی‌شود» مضارع مجهول است که معلوم ترجمه شده و نادرست است.

(عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «يُخْرِجُهُم: آن‌ها را خارج می‌کند» [«خَرَجَ (يُخْرِجُ): خارج می‌شود» / «أَخْرَجَ (يُخْرِجُ): خارج می‌کند»]

(۲) با توجه به اینکه ضمیر «هم» به «مَنْ» بر می‌گردد؛ بنابراین «مَنْ» باید به صورت جمع (کسانی که) ترجمه شود نه مفرد (کسی که).

(۳) «يُجَالِسُ: همنشینی می‌کند» [«جَلَسَ (يُجَلِسُ): نشست» / «جَالَسَ (يُجَالِسُ): همنشینی کرد»]

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

«إِنْ» معنی «هرگاه» نمی‌دهد. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)

«دچار شدی: أَصَبْتُ، أَصَبْتُ» فعل مجهول است نه معلوم. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)

«غنیمت بدان: اغتتم»، در گزینه‌های (۱) و (۲) ضمیر اضافی است.

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

ترجمه متن:

دوستی جهانی ساده و در عین حال پیچیده است؛ و دوست راستگوی راستین لحظه‌های شادی و خوشی، و اندوه و ناراحتی را شریک می‌شود و قسمت می‌کند؛ زیرا زندگی یک سمفونی طولانی است که با نت‌های غمگین و شاد پر شده است. نام دوست به هر رهگذری در زندگی اطلاق نمی‌شود، و انتخاب آن همچون انتخاب غذاها و لباس‌ها آسان نیست؛ و انتخاب یک دوست مناسب در زندگی بسیار مهم است و هر انسانی از دوستش تأثیر می‌پذیرد، چنانکه گفته شده: به من بگو با چه کسی معاشرت می‌کنی تا بگویم که تو کیستی؟ بنابراین، بر انسان لازم است که دوستی را انتخاب کند که شایسته او باشد و از جانب او احساس محبت خالص کند. بارها برایمان پیش آمده که با دوستی‌های دروغین در زندگی‌مان روبه‌رو شویم؛ پس هنگامی که در نعمت‌ها زندگی می‌کنیم، آنانی که خویش را دوست می‌نامند ما را همراهی می‌کنند، اما به محض اینکه به یک مشکل یا بیماری دچار می‌شویم، یا آنچه را داریم از دست می‌دهیم، جواب ما را نمی‌دهند و ما را به حال خویش رها می‌کنند؛ بنابراین بر ما لازم است که به دوستی‌های مبتنی بر منفعت اهمیت ندهیم و باید کسانی را برگزینیم که وقتی به ما خوبی می‌کنند، خوبی خود را فراموش می‌کنند و وقتی به آن‌ها خوبی می‌کنیم، خوبی ما را به یاد می‌آورند؛ و نباید کسی را برای دوستی بگیریم که مثل پرنده مهاجری است که وقتی هوا بد شد کوچ می‌کند.

۷۸. گزینه ۲ درست است.

«به دنبال کسی که در او عیبی نمی‌یابی نگردد تا بدون دوست نمانی» در متن نیامده و بی‌ارتباط است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) دوستی واقعی مثل کوه بلند است، فقط دوستان باوفا از آن بالا می‌روند.

(۳) به مرور زمان ما دوستان را از دست نمی‌دهیم، بلکه دوست راستین را می‌شناسیم.

(۴) بر حذر باش که بر دوستی تکیه کنی که تو را در ساعت تنگی (نیاز) ترک می‌کند.

(عربی (۱) - درس ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

دوست واقعی همان کسی است که «در روزهای تلخ و شیرین زندگی کنارت می ماند». ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) به دوستی‌اش با تو افتخار می کند، درحالی که برای حفظ آن تلاش می کند!
  - (۳) خوشحال می شود وقتی به او نیاز داری و بدون توقع برای خدمت به تو می شتابد (در متن نیامده است).
  - (۴) در روزهای سختی، به طور مستمر مقابل تو ظاهر می شود. (با عبارت یتقاسم لحظات الفرح ...) منافات دارد.
- (عربی (۱) - درس ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

دوستان چقدر زیاد و باوفایان چقدر اندک هستند. ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۱- اگر دوستانی داری، پس تو بی نیازی.
  - ۳- از دوست محافظت کن گر چه در آتش
  - ۴- هیچ خیری در دوستی که تو را در زبانه آتش اندازد نیست.
- (عربی (۱) - درس ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۱. گزینه ۳ درست است.

«کاذبة» اسم فاعل ثلاثی مجرّد است نه مزید؛ پس مصدر آن «تکذیب» نیست و «کذب» است. (عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۲. گزینه ۴ درست است.

دقت کنید که صورت سؤال، گزینه درست را درباره حرکت گذاری کلمات می خواهد؛ در گزینه (۱) «يَتَعَلَّمُوا» درست است نه «يَتَعَلَّمُوا». در گزینه (۲) «تُجَالِسُ» درست است نه «تُجَالِسُ» و در گزینه (۳) با توجه به معنای عبارت «عَلَّمْنَا: به ما یاد بده» درست است (به استادمان گفتیم: به ما درسی را یاد بده که خیر دنیا و آخرت را بر ایمان جمع کند). حرکات همه کلمات در گزینه ۴ صحیح می باشد.

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۳. گزینه ۲ درست است.

«إِنَّ» برای تمام جمله بعد از خودش تأکید می کند نه جملات بعدی. پس رکن مورد تأکید، فقط جمله بعدش؛ یعنی «العلم ثروة» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «لَيْتَ» بیانگر آرزو است و چون فعل بعد از آن مضارع است، امکان تحقق دارد.
  - (۳) «كَأَنَّ» به همراه یک اسم آمده پس تشبیه نیست و بیانگر گمان است. ضمناً «لَكُنَّ» (لَ + كُنَّ): برای شما جار و مجرور است و جزو حروف مشبّهه نیست؛ چون بعدش جمله کامل نیامده است.
  - (۴) «أَنَّ» (اولی) با فعل آمده و حرف مشبّهه نیست ولی «أَنَّ» (دومی) با اسم آمده و حرف مشبّهه است و جهت وصل کردن و رساندن دو جمله به هم آمده است.
- (عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۴. گزینه ۳ درست است.

«يَتَّصِلُ» از باب افتعال است. «يَتَّصِلُ»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) با توجه به اینکه «المعلّمة» مرفوع و فاعل است؛ پس ضمیر «نا» مفعول است و فعل مشخص شده در اصل مضارع و «تُعَلِّمُ» از باب «تَفْعِيلُ» می باشد. (معلّم به ما می آموزد ...)
  - (۲) «تَعَامَلُوا» به یک اسم «مذکر» (تُجَار) بر می گردد؛ پس در اصل «تَعَامَلُوا»، صیغه ۳ ماضی از باب «تَفَاعُلُ» است. (هُم)
  - (۴) «تَغَيَّرُ» مربوط به «صعوبات» (جمع غیر عاقل و در حکم مفرد «مؤنث») است؛ پس در اصل «تَغَيَّرُ» و از باب «تَفْعِيلُ» است.
- (عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۵. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳ «طَلَب» خبر «أَنَّ» است و «يَجْتَهُدُونَ» جمله وصفیه می‌باشد. اگر «طَلَب» دارای «ال» بود، در این صورت «يَجْتَهُدُونَ» خبر برای حرف مشبّهه می‌شد.
(عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط) *

تاریخ

۸۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های پاسخ:
(الف) جاده‌ای که در قرون جدید به‌عنوان جاده ابریشم شهرت یافته و چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره «هان» گشایش یافت.
(ت) در دوران سلسله «هان»، آیین بودا به چین راه یافت.
توضیح عبارت‌های نادرست:
شی‌هوانگ‌تی از فرمانروایان سلسله «چه‌این»، به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت و به قصد رونق تجارت، مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان کرد.
(تاریخ (۱) - درس ۵، ص ۴۷، ۴۸، ۴۹ و ۵۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

- شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی نشان داده است که ساکنان متمدن دره سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
- بقایای کاخ شاهی مینوسیان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد.
- رومیان به افتخار پیروزی‌های نظامی خود، بناهای یادبود زیادی را برپا کردند.
- در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به‌سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.
(تاریخ (۱) - درس ۵ و ۶، ص ۴۲، ۴۶، ۵۱ و ۵۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۸. گزینه ۲ درست است.

ترتیب زمانی رویدادها:
(۱) رقابت و جنگ‌های دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر آسیای صغیر در قرن ۵ ق. م (ت)
(۲) سلسله جنگ‌های پلوپونزی بین دو گروه دولت شهرهای یونانی به رهبری آتن و اسپارت از ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق. م (الف)
(۳) لشکرکشی اسکندر به هند و پیشروی تا رود سند (ب)
(۴) تسلط رومیان بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن (پ)
(تاریخ (۱) - درس ۶، ص ۵۲ و ۵۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
(ب) در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد.
(ت) دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به‌دست آورد.
(تاریخ (۱) - درس ۷، ص ۶۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

(الف) در دوره ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد.
(ب) اشیاء و ظروف سنگ صابونی، از دیگر موضوعاتی است که توسط مردم در برخی از سکونتگاه‌های کهن به‌ویژه جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان، با مهارت و ظرافت تمام ساخته می‌شد.
(پ) کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر کشف‌رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است.
(ت) سیمش از دیگر شهرهای ایلام است که احتمالاً بر جای خرم‌آباد کنونی قرار داشته است.
(تاریخ (۱) - درس ۸، ص ۷۲، ۷۴، ۷۷ و ۷۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۱. گزینه ۲ درست است.

ب) به عقیده مردمان ایلام قدیم، خدایان دارای نیروی ماوراءطبیعی بودند که آنان را بر هرکاری توانا می‌ساخت.
ت) در کاوش‌های باستانی شوش، پیکره‌های گلی فراوانی، که به «الهه» معروف هستند، کشف شده است که دلالت بر احترام و تقدس آن‌ها در نزد مردم دارد.
بررسی عبارت‌های نادرست:
الف) مربوط به تمدن سومر است.
پ) مربوط به تمدن مصر است.
(تاریخ (۱) - درس ۸، ص ۴۰، ۷۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

پیروی‌های برق‌آسای نادر در جنگ‌های داخلی و خارجی زمینه‌نشستن او بر تخت شاهی را فراهم آورد. او نخست تهماسب دوم را به بهانه بی‌کفایتی از سلطنت خلع کرد؛ سپس بزرگان کشور، علما و سران ایل‌ها و طوایف را به شورای دشت مغان فراخواند.
(تاریخ (۳) - درس ۲، ص ۱۷؛ سطح دشواری: آسان)

۹۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:
۱) میرزا حسین‌خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای فراوان به انگلیس و روس تزاری داشت.
۳) صدراعظم‌ها این امکان را داشتند که از موقعیت خود برای اصلاح امور کشور، رونق کسب و کار و رفاه مردم بهره ببرند.
۴) بعد از شاه، وزیراعظم یا صدراعظم قرار داشت. صدراعظم بر پایه اختیاراتی که شاه به او می‌داد، می‌توانست در تمام امور کشور اظهارنظر و مداخله کند.
(تاریخ (۳) - درس ۳، ص ۳۵، ۳۶، ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:
الف) میرزا محمدجعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق‌الخبار ناصری که از منتقدان تملق‌گویی بوده، نخستین کسی است که واقعیت مثل امیرکبیر را بازتاب داده است.
ب) یکی از پیشگامان تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد.
پ) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت و سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.
ت) انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به‌ویژه نقش مردم جلب کرد. این بینش در کتاب تاریخ بیداری ایرانیان نوشته میرزا محمدناظم‌الاسلام کرمانی پدیدار شده است.
(تاریخ (۳) - درس ۱، ص ۵، ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:
الف) سفرنامه‌ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق‌العاده‌ای دارند و حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوع‌های اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه‌ها، مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم و ... هستند.
ب) بعد از انقلاب مشروطیت نشریات رشد سریعی پیدا کردند.
پ) خاطرات حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و شرح حال رجال این دوره‌اند که به‌ندرت در سایر منابع یافت می‌شود.
ت) اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد.
(تاریخ (۳) - درس ۱، ص ۹، ۱۲ و ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۱ درست است.

- منطقه کوهستانی تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- کوه‌های شمالی خراسان به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند، و از رشته کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان، می‌توان هزارمسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.
- هر دو رشته کوه از رشته کوه‌های شمال ایران هستند.
(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۴ و ۲۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

(ب) دشت نهاوند در استان همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.
پارهای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند؛ (مانند ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس)
(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۳۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۸. گزینه ۲ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:
(۱) جلگه‌ها سرزمین‌های همواری هستند که در یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شوند. و جمعیت زیادی را در خود جای می‌دهند؛ اما دشت‌ها سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند و حصار کوهستانی آن‌ها را فرا گرفته است.
(۳) ارزش‌های اقتصادی معادن گچ و نمک و استفاده از انرژی پاک مربوط به دشت‌ها است.
(۴) موارد گفته شده مربوط به دشت‌ها است و طغیان دوره‌ای رودها از عوامل طبیعی تغییردهنده دشت‌ها است.
(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۳۰، ۳۱ و ۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۹. گزینه ۴ درست است.

(الف) موارد عرض جغرافیایی، قرار گرفتن در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای، فاصله از منابع رطوبتی و دریاها؛ همگی مربوط به موقعیت جغرافیایی هستند؛ بنابراین گرمای هوا در استان‌های هرمزگان و جنوب سیستان و سردی هوا در مناطق شمالی (مربوط به عرض جغرافیایی) از موارد موقعیت جغرافیایی محسوب می‌شوند.
(ب) جهت رشته کوه‌های بلند مانند البرز و زاگرس نیز در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد. این عامل موجب بارش‌های بیشتر در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های غربی زاگرس شده است. (میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها)
(پ) مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرد سال وارد شده و موجب ریزش برف و باران و تأمین آب می‌شود. (عامل ورود توده‌های هوا به کشور)
(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۳۶، ۳۷، ۳۸ و ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

توده هوای سودانی، گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.
(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۳۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

دما، بارش و فشار هوا از مهم‌ترین داده‌های هواشناسی هستند که در ایستگاه‌های هواشناسی سینوپتیک (هم‌دیده‌بانی) در نقاط مختلف کشور، همزمان با دستگاه‌هایی مانند دماسنج، باران‌سنج، فشارسنج اندازه‌گیری می‌شوند.
(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۴۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

درآمد کم، بیکاری و مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر می‌شود. بین فقر و جرم و بزهکاری ارتباط زیادی وجود دارد. برخی محله‌های قدیمی و فرسوده و مناطقی که در شب نور کافی ندارند، جرم‌خیز و فاقد امنیت‌اند. برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، نخست باید علل و ریشه‌های آسیب‌های مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود. افزایش نظارت و نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط مختلف شهر، بهبود روشنایی معابر و بازسازی محله‌های فرسوده و مخروبه از جمله کارهایی است که مدیران شهری می‌توانند در این زمینه انجام دهند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- (۱) همان‌طور که در متن بالا آمده است، بهبود روشنایی معابر از اقداماتی است که در مناطق فاقد نور کافی و جرم‌خیز صورت می‌گیرد.
  - (۲) بهبود روشنایی معابر می‌تواند باعث کاهش جرم شود اما این دو مورد ارتباطی با بیکاری پیدا نمی‌کنند.
  - (۴) هرچند فقر شهری و بزهکاری با هم ارتباط دارند، اما لزوماً سبب کاهش بهبود روشنایی معابر نمی‌شوند.
- (جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۲۳ و ۲۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

(الف) برخی شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر گفته می‌شود.

(ب) مادرشهر (متروپل) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا کشور است.

(پ) در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود. مگالاپلیس معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی و کریدوری و برخی نیز شکل خوشه‌ای و کهکشانی پیدا کرده‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) مگالاپلیس از حومه کوچک‌تر در نظر گرفته شده است.

(۲) کلان‌شهر از منطقه ابرشهری یا مگالاپلیس بزرگ‌تر در نظر گرفته شده است.

(۴) مگالاپلیس از حومه و مگاسیتی کوچک‌تر در نظر گرفته شده است.

(جغرافیا (۳) - درس ۱، ص ۱۲ تا ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل، توجه به انرژی خورشیدی (انرژی پاک) در شهر یزد مورد توجه قرار گرفته است که نشان از یک شهر سالم با به حداقل رساندن آلودگی و تخریب محیط‌زیست می‌باشد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

موارد دیگر مربوط به مبلمان شهری است.

(جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۲۴ و ۲۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند. برخی تغییرات محیط پیرامون، مانند رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی نیز ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی بیشترین نقش را داشته‌اند.

(۳) مقر هر روستا یا شهر، همچنین هسته اولیه آن را شامل می‌شود.

(۴) منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونت‌گاه و محل استقرار آن روی زمین است.

(جغرافیا (۳) - درس ۱، ص ۲ تا ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

وجود کلی در خارج از ذهن، محل اختلاف است در صورتی وجود جزئی مشخص و واضح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاهیم کلی می‌تواند مصادیقی متعدد داشته باشند؛ مانند انسان یا تنها یک مصداق داشته باشند مانند خدا

(۲) برخی مفاهیم کلی مصادیقی ندارند؛ مانند شریک خدا یا دیوار الماس.

(۳) هر آنچه در دنیای بیرونی مشاهده می‌کنیم و نمود عینی دارند؛ جزئی‌اند و برای ما مشخص و واضح‌اند.

(منطق - درس ۳، ص ۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

رابطه بین جسم و هوا عموم و خصوص مطلق است. هوا جسم است. بعضی جسم‌ها هوا هستند. بعضی جسم‌ها هوا نیستند.
(۱) بین دو مفهوم «کشوری با پیشینه تاریخی بلندمدت» و «آثار تاریخی فراوان» رابطه عموم و خصوص من وجه وجود دارد.
(۳) بین دو مفهوم «درختان جنگل» و «چوب‌های آن» رابطه تباین برقرار است.
(۴) بین آب با اتم رابطه تباین برقرار است.
(منطق - درس ۳، ص ۲۲ و ۲۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

- عموم و خصوص من وجه: شاعر بزرگ و مورد ستایش مردم / مورد ستایش مردم و انسان / مورد ستایش مردم و جسم خاکی.
- عموم و خصوص مطلق: شاعر بزرگ و جسم خاکی / شاعر بزرگ و انسان / انسان و جسم خاکی.
مفاهیمی مانند سعدی، ایران و الله نیز مفاهیم جزئی‌اند و در نسبت‌های چهارگانه بررسی نمی‌شوند چرا که در منطق با مفاهیم کلی سروکار داریم.
(منطق - درس ۳، ص ۲۲ و ۲۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

تعریف ما جامع هست و تمام مصادیق ذوزنقه را در خود دارد ولی مانع نیست؛ زیرا غیرذوزنقه را نیز در بر می‌گیرد.
(۱) جامع نیست؛ زیرا تمام مثلث را در بر نگرفته است؛ مانند مثلث مختلف‌الاضلاع.
(۲) مانع نیست؛ زیرا لوزی هم دارای چهار ضلع مساوی است.
(۳) مانع نیست؛ زیرا اشکال دیگری مانند مربع را نیز شامل شده است.
(منطق - درس ۴، ص ۳۵؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

تعریف هر مفهومی لازم نیست؛ زیرا برخی مفاهیم مانند هستی، بدیهی‌اند و بی‌نیاز از تعریف. منطق با تعریف کردن ماهیت و چیستی یک مفهوم را مشخص می‌کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) تعریف اگرچه باید دقیق و منطقی باشد ولی باید فهم و درک مخاطب را نیز در نظر گیرد.
(۲) تعریف لفظی و تعریف مصداقی اگرچه در جاهای دیگر مانند دایرةالمعارف یا آموزش کاربرد دارند اما در منطق تعریف مفهومی مدنظر است و تأکید بر شرایط تعریف است.
(۴) در تعریف لفظی ماهیت یک مفهوم مشخص نمی‌شود و این امر مختص تعریف مفهومی است.
(منطق - درس ۴، ص ۳۰ و ۳۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

پیش‌فرض‌های استنتاج بهترین تبیین ممکن است درست و یا علمی نباشند. هرچند در این استدلال به بررسی احتمالات و حدسیات مختلف پرداخته و به تدریج ضعیف‌ترین آن‌ها حذف می‌شود.
(منطق - درس ۵، ص ۴۸ و ۴۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

از یک جزئی به جزئی دیگر رسیده و حکم جزئی داده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) استنتاج بهترین تبیین
(۳) استدلال استقرای تعمیمی
(۴) استدلال قیاسی نادرست
(منطق - درس ۵، ص ۴۲ و ۴۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

اگر وجود نبود ماهیت مفهومی توخالی و بی معنا بود؛ زیرا ماهیت حدّ خارجی وجود است و وجود، تجلی و ظهور ماهیت است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هر وجود بر هر ماهیتی نیازمند دلیل است و سلب وجود از ماهیت، ممکن است.
  - (۲) مفهوم وجود و ماهیت دو جنبه از یک چیزاند و با یکدیگر مغایرند. بنابراین نه وجود جزو ماهیت است و نه عین آن است.
  - (۳) ما با یک واقعیت خارجی روبه‌رو هستیم و این دوگانگی در ذهن اتفاق می‌افتد.
- (فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۳ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

به‌عنوان مثال مفاهیمی مانند سه‌ضلعی و شکل که ذاتی مثلث هستند، چستی مثلث را بیان می‌کنند و بیانگر مثلث‌اند که ماهیت یا ذات است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سیاهی اگرچه برای ذغال نیازمند دلیل نیست؛ اما متعلق به ماهیت آن است نه وجود.
  - (۳) جداسازی ذاتیات از ماهیات (مانند جدا کردن سه‌ضلعی از مثلث) نه در عالم ذهن ممکن است و نه در دنیای بیرونی.
  - (۴) جسم ذاتی انسان است ولی تا نتوانیم ذاتیات را در ذهن تصور کنیم تصور ماهیات امکان‌پذیر نمی‌گردد. یعنی ابتدا جسم، ناطق و ... را برای انسان تصور می‌کنیم و سپس خود انسان را. یعنی تصور ذاتی بر ذات یا ماهیت، مقدم است.
- (فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۱۰ و ۱۲ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

واجب‌الوجود بالغیر به سبب وجود علت خود، رابطه‌ی امکانی را از دست داده و ضرورت وجود یافته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) آنچه برای واجب‌الوجود بالذات (نه واجب‌الوجود بالغیر) ممتنع نباشد، حتماً واجب است و او آن را دارد.
  - (۳) واجب‌الوجود بالذات (نه واجب‌الوجود بالغیر) نسبت به هیچ‌کدام از صفات کمال، جهت امکانی ندارد.
  - (۴) ذات واجب‌الوجود بالذات همان وجود واجب است که حتی با ظروف تحلیل عقل این دو از یکدیگر جدا نمی‌باشند؛ یعنی ضرورتاً باید باشد و واجب‌الوجود بالغیر این ویژگی را دارا نیست.
- (فلسفه (۲) - درس ۲، ص ۱۰ تا ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

ممتنع‌الوجود بالذات ذاتی است که امکان وجود برایش محال است.

- (۱) محال بودن موجودیت برای ممتنع‌الذات از ناحیه‌ی ذات اوست نه امری بیرونی.
  - (۲) به سبب امتناع از وجود، علتی نیست که آن را پدید آورد.
  - (۴) غیر خدا می‌تواند ممکن‌الوجود باشد، ضمن آنکه بیان شد ممتنع‌الوجود بالذات ضرورتاً وجود برایش محال است.
- (فلسفه (۲) - درس ۲، ص ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

امتناع اجتماع نقیضین رخ داده است؛ زیرا چیزی که نیست هست بدون آنکه دلیلی داشته باشد.

- (۱) «الف» واجب‌الوجود نیست؛ زیرا اگر بود، نیازمند علت نبود چیزی که ضرورت وجود از ناحیه ذات خود دارد واجب‌الوجود بالذات است.
  - (۲) ضرورت رابطه‌ی علی - معلولی یعنی آنکه علت هست ولی معلول از وجود امتناع دارد در اینجا چنین چیزی دیده نمی‌شود.
  - (۴) رابطه‌ی امکانی در حالتی برهم می‌خورد که علت بیرونی باشد و معلول ضرورت وجود یابد.
- (فلسفه (۲) - درس ۳، ص ۱۳ و ۱۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

از دیدگاه هیوم عادت ذهن سبب توالی پدیده‌ها می‌گردد و ذهن را بدان سو می‌برد که اولی علت دومی باشد و آن را به آینده نیز تعمیم می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) قوهٔ تخیل همان علیت نیست و هیوم باور دارد کار این قوه با ضرورت علی و معلولی پدیده‌ها اشتباه گرفته شده است و وقتی دو پدیده پشت هم اتفاق افتاده است، قوهٔ تخیل از یکی به دیگری گذر می‌کند.

۳) هیوم باور دارد بررسی خصوصیات محسوس ما را به علت و معلول‌ها نمی‌برد و نمی‌توان از روشنایی آتش یا گرمای آن، سوزنده بودن آتش را استنتاج کرد.

۴) هیوم و فلسفه مسلمان هر دو در این باور مشترک هستند که مبنای اصل علیت نمی‌تواند حس باشد.

(فلسفه (۲) - درس ۳، ص ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به فروغ اصل علیت (نه خود اصل علیت) است که رانندهٔ ماشین سالم را روشن می‌کند. (وجوب علی / سنخیت)

۱) بین درس خواندن و پذیرش در دانشگاه رابطهٔ سنخیت برقرار است.

۲) بین پدر و فرزند رابطهٔ علیت برقرار است.

۳) اینکه آب رفع تشنگی کند و مرهم زخم را درمان نماید، «اشاره به اصل سنخیت» دارد.

(فلسفه (۲) - درس ۳، ص ۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

سنخیت بین علت و معلول به معنای شباهت این دو با یکدیگر نیست، بلکه به رابطهٔ خاص میان این دو اشاره دارد که سبب می‌شود علت خاص معلول خاص خود را پدید آورد. ضمن آنکه پیوستگی و ارتباط ویژگی اصل علیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

بین علت و معلول رابطهٔ خاص برقرار است که بین آن علت با معلولی دیگر نیست و همین رابطهٔ خاص است که سبب می‌شود علت خاص معلول خاص خود را پدید آورد (ردّ گزینهٔ ۲) و لذا معلول هر چه به علت خود نزدیک‌تر باشد سنخیتش بیشتر است

چنانکه تشنگی به آب (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴).

(فلسفه (۲) - درس ۳، ص ۱۵ و ۱۶؛ سطح دشواری: دشوار)

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

روش جمع‌آوری اطلاعات در این سؤال مصاحبه است؛ زیرا در حین مصاحبه است که مصاحبه‌گر ضمن پرسش و دریافت پاسخ، می‌تواند پرسش‌های بعدی را سازمان دهد و این سؤالات از قبل تعیین‌شده نیست؛ بنابراین هر سه گزینه (۱، ۲ و ۴) به

ویژگی‌های مصاحبه اشاره دارد، اما گزینه (۳) به ویژگی آزمون اشاره دارد.

(درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

(علاقه و محبت بیانگر رشد هیجانی است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) یافتن راهکار برای رفع خستگی ← حل مسئله ← رشد شناختی

۲) بیان یک رویداد به همان تربیتی که اتفاق افتاده ← مرور خاطرات (حافظه) ← رشد شناختی

۳) گاز گرفتن و کتک زدن دیگران ← ابراز خشم ← رشد هیجانی

(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

● نگهداری اطلاعات در ذهن ← حافظه ← شناخت پایه

● دآوری و ارزیابی ارزش‌ها ← قضاوت ← شناخت عالی

● انتساب چراغ قرمز به چراغ راهنمایی ← ادراک (درک چراغ قرمز) ← شناخت پایه

● انتخاب اطلاعات از میان اطلاعات دریافتی ← توجه ← شناخت پایه

- شناخت پایه: حافظه - ادراک - توجه

- شناخت عالی: تفکر و فرآیندهای آن یعنی استدلال - قضاوت - حل مسئله - تصمیم‌گیری

(درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت اول نادرست است؛ زیرا دانشمندان علوم تجربی در امور غیرقابل مشاهده هم اظهارنظر می‌کنند. (باید بگویند نمی‌دانیم ولی بیشتر می‌گویند، نیست.)
- عبارت دوم نادرست است؛ زیرا اصل از تأیید یک فرضیه به دست می‌آید و این نظریه است که از تعداد زیادی فرضیه تأیید شده (اصول) شکل می‌گیرد.
- عبارت‌های سوم و چهارم درست است. (درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

- در این سؤال پژوهشگر به‌طور مستقیم رفتار کودکان را مورد مشاهده قرار داده است؛ بنابراین این روش جمع‌آوری اطلاعات روشی است که از طریق آن، الگوهای رفتاری، هیجانی و عاطفی ثبت می‌گردد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) مصاحبه
  - (۲) پرسشنامه
  - (۳) آزمون
- (درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت اول ← سرخوردگی، شکست و اولویت‌بندی قابل مشاهده مستقیم نیست؛ پس شناخت یا فرآیند ذهنی محسوب می‌شود.
- عبارت دوم ← ورزش و شرکت در فعالیت‌های ورزشی قابل مشاهده مستقیم است؛ پس رفتار محسوب می‌شود.
- عبارت سوم ← قضاوت غیرقابل مشاهده مستقیم است، پس شناخت یا فرآیند ذهنی محسوب می‌شود. (درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت اول ← تنبیه و تشویق (نحوه برخورد با فرد خطاکار) به حوزه رشد درک اخلاقی مربوط می‌شود.
- عبارت دوم ← یافتن راهکار (راه‌حل) به حوزه رشد شناختی مربوط می‌شود.
- عبارت سوم ← ناراحتی و دلخوری به حوزه رشد هیجانی مربوط می‌شود.
- عبارت چهارم ← تعامل و ارتباط با دیگران به حوزه رشد اجتماعی مربوط می‌شود. (درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- عبارت اول درست است؛ زیرا از آنجاکه سرعت تفکر در نوجوانی افزایش می‌یابد، بنابراین زمان لازم برای تفکر و پردازش اطلاعات کاهش می‌یابد. (به‌طور مستقیم به این موضوع در کتاب درسی اشاره نشده است؛ اما قابل برداشت است.)
- عبارت دوم، اشاره به فرضیه‌سازی در نوجوانی دارد که درست است.
- عبارت سوم درست است.
- عبارت آخر نادرست است؛ زیرا تغییرات مرتبط با تولیدمثل، اساسی‌ترین تغییرات رشدی در این دوره است؛ اما آشکارترین آن نیست. (تغییرات ظاهری در قد، وزن، ماهیچه و اندام‌ها آشکارتر است.) (درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

مهارت فراحافظه در نوجوانی وجود دارد که در کودکی این مهارت دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) توانایی نوجوانان در هر سه مرحله رمزگردانی، ذخیره و بازیابی اطلاعات نسبت به کودکان افزایش می‌یابد و برتری دارد.
- (۲) پردازش کودکان از نوع عینی و ظاهری است، ولی در نوجوانان از نوع مفهومی یعنی براساس ویژگی‌های کیفی است.
- (۳) احساس منحصر به فرد بودن درست است، ولی بخش دوم سؤال اشتباه است؛ زیرا نوجوان خصوصیت آرمان‌گرایی و عیب‌جویی دارد که توصیه مربوط به آن این است که باید دریابد، جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند. (درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

- دوچرخه‌سواری، پریدن و صعود کردن ← حرکات درشت
- گرفتن فنجان در دست و بستن دکمه لباس ← حرکات ظریف
(درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

این بیت اشاره به هفت سال اول زندگی از نظر اسلام و پیامبر (ص) دارد که در واقع در این دوران باید با کودک همراه بود و او را آزاد گذاشت و مطابق میلشان با آنان رفتار کرد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در هفت سال اول کودک فاقد عاطفه و احساس نیست.
(۲) ویژگی یادشده مربوط به هفت سال دوم است نه اول.
(۴) ویژگی یادشده مربوط به هفت سال سوم است نه اول.
(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

اینکه بتوانیم صفت یا ویژگی خاصی را در دوران سنی پیش‌بینی کنیم، اشاره به نقش وراثت و برنامه آمادگی زیستی طبیعی دارد.

(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

فرد ۳۸ ساله جوان است و در دوره بزرگسالی اول یعنی جوانی (۲۰ تا ۴۰) سالگی قرار دارد.
(درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

پاسخ ارائه‌شده توسط روان‌شناس فرضیه است که پاسخی احتمالی و خردمندانه به مسئله پژوهشی است و باید مورد بررسی تجربی قرار گیرد تا تأیید یا رد شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فرضیه پاسخ قطعی و پذیرفته‌شده نیست (باید آزمایش گردد).
(۲) هنوز تأیید نشده که قانون به حساب آید.
(۳) نظریه از تعدادی قانون یا (فرضیه تأیید شده) تشکیل شده است.
(روان‌شناسی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

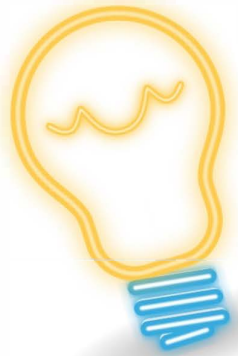
عبارت اول ← توصیف ← ویژگی‌های یک ماده
عبارت دوم ← تبیین ← بیان چرایی علت یک پدیده (ماده)
عبارت سوم ← پیش‌بینی ← موقعیت در آینده
(درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

join us ...

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تشریحی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم

برگزاری آزمون تشریحی
قبل از امتحانات میانی و نهایی کشوری

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
- ✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛

sanjsheducationgroup

صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲۹۶۶

sanjshserv

ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸۴۴۷۹۱-۳

www.sanjshserv.ir

بِسْمِ تَعَالَى

گروه تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان آموزش کشور

اطلاعیه شرکت در

آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)

ویژه دانش آموزان پایه های دهم، یازدهم و دوازدهم و داوطلبان کنکور سراسری

رشته های شاخه نظری دوره دوم آموزش متوسطه

به اطلاع تمامی مدیران، مشاوران، دبیران گرامی و نیز داوطلبان آزاد و دانش آموزان دوره دوم متوسطه می‌رساند:

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور با توجه به **تأثیر قطعی سوابق تحصیلی** در نتیجه کنکور سراسری سال تحصیلی جاری و آمادگی هرچه بهتر دانش آموزان جهت حضور در امتحانات مستمر اول و دوم (پایانی نوبت اول و دوم) نسبت به طراحی و برگزاری آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی) اقدام نموده است.

از مهم ترین مزایای آزمون آزمایشی شبه نهایی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات (تشریحی) آزمون شبه نهایی؛ به تفکیک دروس عمومی و اختصاصی
- ✓ آشنایی و آماده سازی داوطلب با نمونه سؤالات شبه نهایی کشوری
- ✓ ارزیابی مداوم یاددهی و یادگیری مطالب درسی در پیشرفت تحصیلی دانش آموز؛

* طراحی سؤالات آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)، بر اساس ارزشیابی تحصیلی وفق مقررات و ضوابط موجود در وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.
جهت اطلاع از تسهیلات، جزئیات ثبت نام و نحوه برگزاری آزمون به سایت شرکت به نشانی www.sanjeshserv.ir مراجعه فرمایید.

گروه تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور